

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EKONOMIKY A MANAGEMENTU

Ekonomické a právní aspekty úpadku společnosti Alfa s.r.o.

Economic and legal aspects of Alfa s.r.o.'s bankruptcy

Student: Tereza Lodušová

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Bohuslav Halfar

Ostrava 2015

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra podnikohospodářská

Zadání bakalářské práce

Student:

Tereza Loduhová

Studijní program:

B6208 Ekonomika a management

Studijní obor:

6208R020 Ekonomika podniku

Specializace:

03 Ekonomika a právo v podnikání

Téma:

**Ekonomické a právní aspekty úpadku společnosti Alfa s. r. o.
Economic and Legal Aspects of the Company Alfa s. r. o. Bankruptcy**

Jazyk vypracování:

čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Insolvency – její ekonomické a právní aspekty
3. Úpadek společnosti Alfa s. r. o. – jeho příčiny a důsledky
4. Možné trestněprávní aspekty úpadku společnosti
5. Možnosti zabránění úpadku společnosti Alfa s. r. o.
6. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

CHALUPECKÁ, K., P. LAVICKÝ, J. JUŘENA a M. LEBEDA. *Insolvenční právo v teorii a praxi*. Brno: Tribun EU s. r. o., 2012. 214 s. ISBN 978-80-210-6038-8.

KOZÁK, J., P. BUDÍN, A. DADAM a L. PACHL. *Insolvenční zákon a předpisy související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2013. 1272 s. ISBN 978-80-7357-243-3.

ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní zákoník II*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012. 2150 s. ISBN 978-80-7400-428-5.

Formální náležitosti a obsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **JUDr. Bohuslav Halfar**

Datum zadání: 21.11.2014

Datum převzetí: 07.05.2015

Ing. Josef Kašlák, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma: Ekonomické a právní aspekty úpadku společnosti Alfa s.r.o. vypracovala samostatně pod vedením JUDr. Bohuslava Halfara. Veškeré prameny a zdroje informací, které jsem použila k sepsání této práce, byly citovány v poznámkách pod čarou a jsou uvedeny v seznamu použitých pramenů a literatury.

V Ostravě dne 27. 4. 2015

Podpis:

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce panu JUDr. Bohuslavu Halfarovi za věcné poznámky a vstřícné konzultace. Rovněž děkuji za podporu a trpělivost své matce, která pro mě byla, je a vždy bude vzorem.

Obsah

1 ÚVOD.....	3
2 INSOLVENCE – JEJÍ EKONOMICKÉ A PRÁVNÍ ASPEKTY.....	5
2.1 ZÁSADY INSOLVENČNÍHO ŘÍZENÍ	6
2.1.2 Procesní postup.....	7
2.2 INSOLVENČNÍ REJSTRÍK	8
2.3 OBECNĚ K SUBJEKTŮ INSOLVENČNÍHO ŘÍZENÍ.....	8
2.4 POSTUP INSOLVENČNÍHO ŘÍZENÍ.....	9
2.5 ÚPADEK.....	10
2.5.1 Úpadek v podobě platební neschopnosti	12
2.5.2 Úpadek ve formě předlužení.....	12
2.5.3 Hrozící úpadek.....	12
2.6 ZPŮSOBY ŘEŠENÍ ÚPADKU	12
2.6.1 Konkurs	12
2.6.2 Oddlužení.....	15
2.6.3 Reorganizace	15
2.6.4 Moratorium.....	16
2.7 INCIDENČNÍ SPORY	17
2.8 EKONOMICKÉ ASPEKTY ÚPADKU.....	17
2.8.1 Dopady úpadku společnosti na okolní subjekty	17
2.8.2 Insolvence a její ekonomická souvislost s podnikem.....	18
2.9 STUDIE O INSOLVENCÍ	19
3 ÚPADEK SPOLEČNOSTI ALFA S.R.O. – JEHO PŘÍČINY A DŮSLEDKY	20
3.1 OBECNÉ INFORMACE O SPOLEČNOSTI ALFA S.R.O.	20
3.2 ŘÍZENÍ DO ÚPADKU.....	21
3.3 ŘÍZENÍ PO ÚPADKU	24
4 MOŽNÉ TRESTNĚPRÁVNÍ ASPEKTY ÚPADKU	32

4.1 POŠKOZENÍ VĚŘITELE	33
4.2 ZVÝHODNĚNÍ VĚŘITELE.....	34
4.3 ZPŮSOBENÍ ÚPADKU.....	35
4.4 PORUŠENÍ POVINNOSTI V INSOLVENČNÍM ŘÍZENÍ	36
4. 5 PLETICHY V INSOLVENČNÍM ŘÍZENÍ	37
4.6 PORUŠENÍ POVINNOSTI UČINIT PRAVDIVÉ PROHLÁŠENÍ O MAJETKU	38
5 MOŽNOSTI ZABRÁNĚNÍ ÚPADKU SPOLEČNOSTI ALFA S.R.O.	39
5.1 OBČANSKÝ ZÁKONÍK JAKO NÁSTROJ	39
5.1.1 Kupní smlouva.....	39
5.1.2 Ručení.....	39
5.1.3 Finanční záruka.....	40
5.1.4 Zajišťovací převod práva	40
5.1.5 Dohoda o srážkách ze mzdy	40
5.2 POJIŠŤOVACÍ SPOLEČNOSTI	40
5.3 BANKOVNÍ SLUŽBY	40
5.4 OPATŘENÍ ZAHRANIČNÍHO OBCHODU ZE STRANY SPOLEČNOSTI ALFA S.R.O.	41
5.5 MOŽNÉ ZABRÁNĚNÍ ÚPADKU	42
6 ZÁVĚR.....	46
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	48
SEZNAM PŘÍLOH	52

1 ÚVOD

Insolvence je v dnešní době známým tématem. Téměř každého podnikatele v průběhu jeho existence na trhu postihne podnikatelská krize, ale je už na každém, jak se s ní dokáže vyrovnat. V horších případech, kdy se krachu, či jiné finanční ztrátě nelze vyhnout, následuje řešení ve formě insolvence. Špatná investiční rozhodnutí, nepropočítané finanční zátěže společnosti, nedůkladné prověření obchodního partnera a další nepromyšlené kroky vedou nevyhnutelně k úpadku.

Má práce se bude zabývat převážně problematikou jedné formy možnosti řešení úpadku, a to konkursem. Podle statistik byl zaznamenán dynamický nárůst insolvenčních případů v České Republice ale zároveň největší pokrok v řešení úpadku v celosvětovém měřítku za posledních několik let.¹

Práci budu vypracovávat především za pomoci analýzy a pozorování. Nedílnou součástí, je také sběr dat, který mi napomůže k vykonání mé práce. Závěr mám zaměřený na můj vlastní úsudek, tudíž budu pracovat se svým vlastním rozumným uvážením.

V první části mé bakalářské práce se obecně zaměřím na insolvenční řízení, které lze specifikovat jako řešení finančního neúspěchu. Větší zastoupení věřitelů, je zde typické tak jako určení majetkové výše dlužníka. Obecně se jedná o systém uspokojení pohledávek neboli vyrovnání dluhů jednotlivě. Podívám se na tenhle proces z náhledu ekonomického ale i právního.

V praktické části rozeberu pravdivý případ společnosti, která skončila v insolvenčním řízení. Způsob řešení jejich úpadku byl konkurs. Podnik měl spojení se zahraničím, tudíž lehce nastíním podnikání v rámci zahraničního obchodu. Poměrná část podnikatelských aktivit firmy byla soustředěna na výrobu železných konstrukcí. Z důvodu špatného rozhodnutí společnosti v rámci obchodování došlo k nevyhnutelnému bankrotu. Přijala nabídku obchodu, jehož uskutečnění nedokázala sama zafinancovat, proto požádala o faktoringový úvěr. V případě nebudu uvádět skutečné názvy zainteresovaných firem a subjektů. Nahradím je nepravým označením, aby byla zachována jejich anonymita.

---

¹ KUBEŠOVÁ, Jana. ČR zaznamenala největší pokrok v řešení úpadku. *Insolvence. Zachraňujeme životy. Oddlužením [online]*. 2014. [cit. 18. 2. 2015]. Dostupné z: <http://insolvence.cz/pokrok-cr-reseni-upadku-oddluzeni-insolveneni-navrhy/>

Jedna z kapitol bude věnována možným trestněprávním aspektům dekadence společnosti. V dnešní době, totiž není atypické zakomponovat trestní zákoník v průběhu insolvence. Důvodem jsou ustanovení, která přímo souvisí s trestnou činností v rámci insolvenčního řízení. Dlužník, věřitel ale také ostatní osoby zainteresované v řízení se mohou v průběhu projevit jako pachatelé. Jedná se o případy jako zvýhodňování věřitele, popřípadě poškození, ale také to mohou být příležitosti vedoucí ke způsobení úpadku společnosti.

Cílem mé práce je nalezení eventualit, které by mohly zachránit společnost před zadlužením. Proto se v závěru zaměřím na nabízené jednotlivé možnosti. Vypracovávat jej budu na základě vlastního uvážení a přesvědčení. Mou snahou bude nalézt jednotlivé formy řešení, které by přispěly k tomu, aby daná společnost mohla nadále působit na trhu.

2 INSOLVENCE – JEJÍ EKONOMICKÉ A PRÁVNÍ ASPEKTY

Insolvenci můžeme definovat jako neschopnost dostát svých závazků. Hovoříme o větším poměru nesplacených pohledávek věřitelů, oproti majetku dlužníka. Není to ale jednoduché jak se může zdát. S insolvencí je nevyhnutelně spojen insolvenční zákon, který stanovuje přísná pravidla pro naplnění významu slova insolvency.

Insolvenční řízení je specifický typ soudního řízení, kde je především řešena otázka úpadku, nebo hrozícího úpadku. Podstatou řízení je majetková situace dlužníka k jeho stávajícím závazkům, které není schopen splácet.

Základní právní úpravu insolvency tvoří zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), který substituoval zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání. Nedílnou součástí nové úpravy je zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích. Tyto právní úpravy jsou dále rozvinuty podzákonnými právními předpisy.

Od začátku působení insolvenčního zákona uběhlo již sedm let, došlo tedy k několika změnám neboli novelizacím. V roce 2011 došlo k zásadní a zároveň první změně v insolvenčním zákoně novelou, která naplnila pravidla pro neuznání pohledávek jinými věřiteli.

Zásadnější změnou samotného insolvenčního zákona byl tzv. šikanózní (dlužnický) návrh, díky němuž lze odmítnout návrh věřitele, který se jeví bezdůvodně. V zákoně je neomezený výčet patrných bezdůvodných návrhů.

V poslední řadě, byla v platnost uvedena novela, která je nazývaná revizní či systémová. Účinnosti nabyla 1. 1. 2014, vzhledem ke specifickému datu by se dalo předpokládat, že se jedná o úpravy spíše technické v závislosti změn v soukromém právu, ale skutečnost je jiná. Jednalo se čistě o novelu, která obsahuje zejména změny v klasifikaci osoby, která má právo na řešení úpadku za pomoci oddlužení. Dříve se jednalo pouze o nepodnikatele, dnes se přihlíží k charakteru jeho dluhů. V dalším typu řešení úpadku mohou podnikatelé splňovat pouze jedno z kritérií v zákoně a k tomu stačí alespoň z poloviny. Pro názorný příklad, zákon hovoří o obratu 100 miliónů za předcházející účetní období a 100 zaměstnanců, pro splnění postačí 50 miliónů obrat a 50 pracovníků v zaměstnaneckém poměru. Pro větší přehled byla stanovena nová a přesná lhůta pro podání přihlášek pohledávek, která nyní činí 2 měsíce.

Zákon byl dále obohacen o způsob započítání dílčích složek pohledávek, v praxi hovoříme o úrocích či nákladech spojených s vymáháním dané pohledávky.²

K 1. 1. 2015 nedošlo k žádným zásadním změnám v insolvenčním zákoně.

2.1 ZÁSADY INSOLVENČNÍHO ŘÍZENÍ

Insolvenční řízení spadá pod civilní proces. Tak jako v každém soudním procesu musejí být respektovány určité zásady. Insolvenční řízení má své základní principy, které musí být dodržovány. K obecným zásadám, které patří do civilního soudnictví, můžeme přiřadit zásadu projednací, zásada volného hodnocení důkazů, zásada vyšetřování či veřejnosti aj. Vedle základních zásad, je řízení doprovázeno zásadami, které jsou typické pro tento typ řízení samotný. V § 5 insolvenčního zákona jsou uvedeny zásady insolvenčního řízení, a to zejména:

- *se všemi zúčastněnými musí být zacházeno spravedlivě, aby nedošlo k poškození, či znevýhodnění,*
- *řízení je vedeno rychle,* tak aby řízení bylo vyřešeno co nejrychleji a nejhospodárněji

V případě žádosti dlužníka setrvat s řešením úpadku z důvodu hledání nového zaměstnání, je zde nutno nezapomínat na rychlost a efektivnost řešení, aby nestoupaly pohledávky věřitelů a celkově proces ještě více nepoškozoval pozici dlužníka.³

- *zásada vysokého uspokojení věřitelů,* můžeme považovat jako tu nejzásadnější, uspokojování pohledávek je základem pro insolvenční řízení,
- *rovnost věřitelů,* lze vysvětlit jako situaci, kdy věřitelé mají stejné či obdobné postavení, tudíž i rovné možnosti v řízení,
- *dobrá víra,* kdy věřitelova práva nabytá před samotným řízením nemůže omezit rozhodnutí insolvenčního soudu ani správce,
- *zákaz jednání mimo insolvenční řízení,* věřitelé nesmí jednat o uspokojování jejich pohledávek mimo samotné řízení.

---

² CELERÝN, Jakub. K některým změnám v insolvenčním zákoně účinným od 1. 1. 2014. *Epravo.cz [online]*. 2014. [cit. 4. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/k-nekterym-zmenam-v-insolvencnim-zakone-ucinnym-od-1-ledna-2014-93436.html>. ISSN 1213-189X.

³ Judikatura. VS Praha čj. 1 VSPH 453/2009–A–31 ze dne 27. 8. 2009 ve věci sp. zn. KSUL 70 INS 2933/2009.

2.1.2 Procesní postup

V průběhu insolvenčního řízení dochází k informovanosti všech zúčastněných v řízení. Oznámení o průběhu insolvenčního řízení, formou vyhlášky probíhá za pomoci insolvenčního rejstříku, což je systém veřejné správy.⁴ Veškeré písemnosti spojené s insolvenčním řízením, zejména rozhodnutí či předvolání se doručují vyvěšením v již zmiňovaném insolvenčním rejstříku, a součinně na úřední desce soudu. Slovo „součinně“ si lze vyložit v několika směrech. V daném případě se ale jedná o dvojmost zveřejnění. V praxi je rozhodně obtížné zveřejnit v rejstříku a zároveň na úřední desce dokumenty přesně ve stejný čas. Tolerují se zde však minutové či hodinové rozdíly, ale nutno zdůraznit, že ne odchylky v rádech dnů.⁵

Insolvenční soud má mimo jiné v právu udělit pořádkovou pokutu, a to za neplnění povinností v rámci insolvenčního řízení. Pokuta může být uložena dlužníkovi, členům či náhradníkům věřitelského výboru nebo insolvenčnímu správci. Názorným příkladem může být pokuta v přiměřené výši 1 000,-, která byla udělena dlužníkovi soudem prvního stupně. Opakovaně nereagoval na výzvy k doplnění seznamu závazků. V mezidobí dlužník splnil své povinnosti, tudíž odvolací soud ponížil pokutu na výše uvedenou částku a to z důvodu přihlédnutí na délku prodlení, míru pochybení a důvody, které ho k tomu dovedly.⁶

V případě dokazování, je insolvenční soud povinen předvést i jiné důkazy, než které jsou navrhovány samotnými účastníky insolvenčního řízení, podle § 86 insolvenčního zákona. Toho ustanovení zákona zvyšuje samotnou aktivitu soudu, protože nestačí, aby vycházel pouze z dokumentů podaných navrhovatelem. Jednání soudu může například urychlit vyřešení v případech, kdy se jedná o podaný tzv. šikanózní insolvenční návrh, tedy návrh podaný věřitelem.

Na závěr řízení insolvenční soud vydá rozhodnutí a to ve formě usnesení, v žádném případě se zde nejedná o rozsudek. Účinnosti nabývá okamžikem zveřejnění v insolvenčním rejstříku.⁷

---

⁴ Judikatura. VS Praha čj. 1 VSPH 112/2008-P3-7 ze dne 15. 9. 2008 ve věci sp. zn. KSPL 54 INS 711/2008.

⁵ KOZÁK, J., P. BUDÍN., A. DADAM a L. PACHL. *Insolvenční zákon a předpis související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář.* 2.vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2013, 1272 s. ISBN 978-80-7357-243-3.

⁶ Judikatura. VS Prah čj. 1 VSPH 515/2009-B-49 ze dne 27. 8. 2009 ve věci sp. zn. KSUL 44 INS 2317/2009.

⁷ CHALUPECKÁ, K., P. LAVICKÝ, J. JURENA a M. LEBEDA. *Insolvenční právo v teorii a praxi.* 1.vyd. Brno: 2012, 214 s. Spisy Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, sv. 434. ISBN 978-802-1060-388.

Proti rozhodnutí, která stanoví insolvenční soud se lze odvolat, pouze v případech, které vymezuje zákon. Při odvolání subjekt využívá tzv. opravných prostředků, za které lze považovat např. dovolání, žaloba pro zmatečnost a také již zmiňované odvolání.⁸

2.2 INSOLVENČNÍ REJSTŘÍK

Insolvenční rejstřík je veřejný informační systém veřejné správy, spravován Ministerstvem spravedlnosti. Veškeré informace spojené s insolvenčním řízením jsou zde vyvěšovány insolvenčním soudem. K nahlédnutí jsou zde informace o dlužníkovi, seznam insolvenčních správců a další spisy s tím spojené. Pro každého dlužníka se vede pouze jeden spis. Obsahuje mimo jiné dokumenty spojené s řízením do úpadku, po úpadku, spisy spojené s případnými incidenčními spory a v neposlední řadě přihlášky k pohledávkám.

V seznamu insolvenčních správců nalezneme správce rozdělené na obecnou a zvláštní část, zde záleží pouze na rozsahu uděleného povolení. Evidují se zde také hostující insolvenční správci. Jednotliví správci jsou v insolvenčním rejstříku řazeni abecedně. Veškeré změny, které jsou zaznamenány s ohledem na správce, musejí být aktualizovány včasné.⁹

Insolvenční rejstřík je veřejným portál a nahlédnout tudíž může kdokoli. Nalezneme ho na stránkách justice.cz.

2.3 OBECNĚ K SUBJEKTŮ INSOLVENČNÍHO ŘÍZENÍ

Insolvenční zákon ve svém ustanovení §9 vytyčuje subjekty účastníci se insolvenčního řízení, buď po celou dobu, nebo v kratším časovém sledu.

V první řadě se jedná o hlavní účastníky, tedy dlužníka a věřitele. Za dlužníka se považuje každý subjekt, u kterého bylo zahájeno řízení, bez ohledu, zda naplňuje znaky definice úpadku obsažených v insolvenčním zákoně. Věřitel je subjekt, který má pohledávku za dlužníkem a je oprávněn požadovat její plnění. Může se jednat o přihlášené věřitele, nebo o věřitele uplatňující svá práva vůči dlužníkovi.

Nedílnou součástí jsou další účastníci insolvenčního řízení, ať už se jedná o státní zastupitelství, insolvenční soud, insolvenčního správce nebo likvidátora.

---

⁸ KOZÁK, J., P. BUDÍN., A. DADAM a L. PACHL. *Insolvenční zákon a předpis související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář.* 2.vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2013, 1272 s. ISBN 978-80-7357-243-3.

⁹ KOZÁK, J., P. BUDÍN., A. DADAM a L. PACHL. *Insolvenční zákon a předpis související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář.* 2.vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2013, 1272 s. ISBN 978-80-7357-243-3.

2.4 POSTUP INSOLVENČNÍHO ŘÍZENÍ

Insolvenční řízení lze rozvrhnout do třech fází:

- prvotní prošetření dlužníkového úpadku,
- volba způsobu řešení dlužníkového úpadku,
- v rámci zvoleného způsobu uspokojení pohledávek věřitelů.

Tyto fáze jsou obecně shrnuté, každá z fází obsahuje další nezbytné kroky k naplnění samotného způsobu uspokojení pohledávek. První prošetření úpadku dlužníka lze nazvat jako tzv. řízení do úpadku. Jeho nezbytnou součástí je insolvenční návrh, tedy samotné zahájení. Bez podnětu insolvenční řízení není možné zahájit. Jeho podání mohou realizovat účastníci samotného řízení, tedy dlužník a věřitelé.

Návrh musí být zajištěn úředně ověřeným podpisem osoby, či zaručeným elektronickým podpisem. Nutnost je splnit dané podmínky, pokud se tak nestane, soud na daný koncept nebude brát zřetel.

Nejzásadnějším momentem v procesu řízení je rozhodnutí o úpadku dlužníka, které ukládá insolvenční soud. Jakmile soud zjistí, že se dlužník nachází v úpadku, je možné následně rozhodnout, jakým způsobem úpadek bude řešen.

Zahájení řízení následuje po doručení věcně příslušnému soudu, a uveřejněním vyhlášky s danými náležitostmi. Subjekty, které jsou informovány o insolvenčním řízení je finanční úřad, celní úřad, Úřad práce v místě bydliště dlužníka, Okresní správa sociálního zabezpečení, soud, správce daně, obecný soud dlužníka a také v případě rozhodnutí o exekuci je další informovanou osobou soudní exekutor.¹⁰

V tomto případě musíme upozornit na fakt, že věřitelé by měli být bystří ohledně svých práv a nároků při uplatňování v insolvenčním řízení. Nikdo nemá v pravomoci upozorňovat každého z možných věřitelů o nároku na uplatňování jejich pohledávek.

---

¹⁰ CHALUPECKÁ, K., P. LAVICKÝ, J. JURENA a M. LEBEDA. *Insolvenční právo v teorii a praxi*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 214 s. Spisy Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, sv. 434. ISBN 978-802-1060-388.

Samotné uspokojení věřitelských pohledávek se odvíjí od zvoleného způsobu řešení úpadku, což rozhodne přivolený insolvenční soud. Základní typy řešení úpadku jsou konkurs, oddlužení a reorganizace.

2.5 ÚPADEK

Úpadkem dlužníka rozumíme neschopnost splatit své dluhy, ale také stav, kdy je předlužen. Součástí řízení je prověření majetkové podstaty dlužníka a snaha uspokojit jednotlivé pohledávky věřitelů. Je to nastaveno tak, aby byly uspokojeny pohledávky věřitelů individuálně a nedocházelo k žádným preferencím.

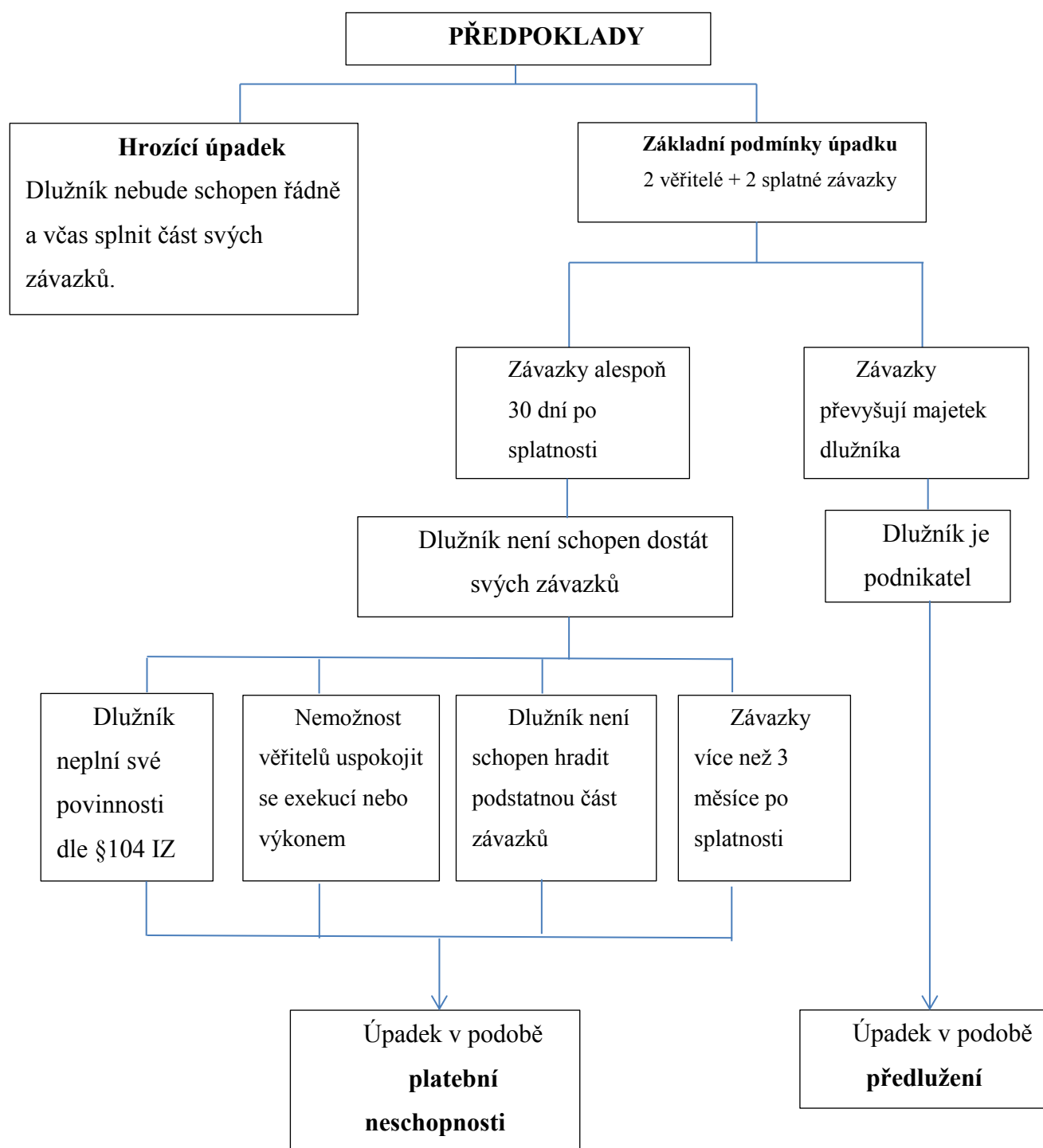
Úpadek nám blíže definuje zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon). Jednoduše řečeno, aby mohl úpadek nabýt skutečnosti, musí se jednat o situaci, kde jsou v „hlavních rolích“ alespoň dva věřitelé. V případě, že splňuje zjednodušenou definici, lze říci, že se jedná o bankrot, a to buď v podobě:

- platební neschopnosti, kdy dlužník není schopen dostat svých závazků. Může být zjištěn přiznáním samotného dlužníka, nebo návrhem věřitele.
- Předlužení, v případě, kdy dlužníkův stav závazků převyšuje jeho majetek. K jeho zjištění může přispět pouze insolvenční návrh dlužníka.

Nová úprava insolvenčního zákona změnila dosavadní mínění o rozdílech v řešení úpadku mezi podnikateli a nepodnikateli. U fyzických osob připadal v úvahu jen jeden typ řešení. Dnes se přihlíží k charakteru dluhů a ne osob.

Jednoduché rozvržení úpadku lze projevit následovně¹¹:

¹¹ CHALUPECKÁ, K., P. LAVICKÝ, J. JURENA a M. LEBEDA. *Insolvenční právo v teorii a praxi: Vlastní konstrukce*. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012, s. 27. Spisy Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, sv. 434. ISBN 978-802-1060-388.

2.5.1 Úpadek v podobě platební neschopnosti

Tento typ úpadku lze zjistit za pomoci cash - flow dlužníka, zjednodušeně řečeno za pomoci přehledu dlužníkových finančních toků. Osoba v úpadku tedy může mít k dispozici dostatečné množství majetku, ale pokud je nedokáže plnit včas a řádně, pak hovoříme o riziku bankrotu.

Platební neschopnost můžeme chápat z pohledu, kdy po dobu několika měsíčního zpoždění není dlužník schopen uhradit své podstatné závazky. Jedná se tedy o nemožnost dostat svých závazků, nikoli o situaci, kdy by úhradu odmítal.

2.5.2 Úpadek ve formě předlužení

V tomhle případě návrh podává dlužník, který je schopen objektivně zhodnotit svou dosavadní majetkovou situaci. Současně s tím musí mít odhodlání dále pokračovat v podnikání. Z toho vyplývá, že tahle forma úpadku postihuje pouze podnikatele. Z praxe můžeme říci, že v dnešní době má převahu úpadek v podobě platební neschopnosti.

2.5.3 Hrozící úpadek

Podle insolvenčního zákona je možné řešit problém s finančními prostředky již dříve, než by nastal samotný úpadek. Jedná se tedy o případy, kdy je zjevné, že v blízké době nastane bankrot. Včasné podání návrhu se strany dlužníka, má šanci na vyšší uspokojení věřitelů.

2.6 ZPŮSOBY ŘEŠENÍ ÚPADKU

Existují čtyři způsoby řešení úpadku, a to

- konkurs
- reorganizace
- oddlužení
- a zvláštní způsoby řešení úpadku, dle zákona.

Řešení úpadku lze rozdělit na hlavní a speciální způsob řešení. Mezi speciální můžeme zařadit moratorium a do hlavního, konkurs, reorganizaci a oddlužení. Konkurs lze také rozdělit, ať už na standartní či nepatrný. O oddlužení můžeme hovořit formou splátkového kalendáře nebo prodejem majetkové podstaty.

2.6.1 Konkurs

Konkurs lze klasifikovat jako způsob řešení úpadku, díky němuž dochází:

- ke zjištění pohledávek věřitelů, které jsou uspokojovány na základě majetkové podstaty dlužníka, nebo
- k neuspokojení pohledávek, nebo jen jejich částí, které i přesto nezanikají, pokud zákon nestanoví jinak.

Dochází zde k odstranění majetku dlužníka, které vede k uspokojení pohledávek věřitelů. Tento typ úpadku, přichází v úvahu, když je u dlužníka vyloučeno řízení formou oddlužení nebo reorganizace.

2.6.1.1 Jednání v konkursu

Veškeré vynakládání s majetkovou podstatou, práv i povinností dlužníka přechází na insolvenčního správce vybraného ze seznamu, který spadá pod Ministerstvo spravedlnosti. Obecně řečeno správce je povinen vykonat povinnosti, které pro něj vyplývají ze zákona. Správce po prohlášení konkursu je povinen hlavně zajistit soupis majetkové podstaty, sjednotit přihlášené pohledávky, připravit schůzi věřitelů a sestavit účetní závěrku o příjmech, výdajích a závazcích dlužníka.

Zpeněžení majetkové podstaty můžeme chápat jako převod celého majetku na peníze, kterými se uhradí pohledávky věřitelů. Je tudíž velmi důležité vypracování majetkového soupisu insolvenčním správcem. Následný způsob zpeněžení majetkové podstaty závisí rovněž na rozhodnutí správce. Nejčastěji se jedná o prodej ve veřejné dražbě.

Dlužníkův podnik je také nedílnou součástí soupisu majetku. V případě vyhlášení konkursu nezaniká provoz dlužníkova podniku, ale automaticky přechází veškeré rozhodování s ním spojené na insolvenčního správce.

S prohlášením konkursu je spojené přihlašování pohledávek věřitelů, za pomoci přihlášek. Veškerá práva spojená s likvidací pohledávek připadají do pravomocí insolvenčního správce. Přihlášené pohledávky v řízení jsou buď zajištěné majetkovou podstatou, nebo nezajištěné. V případě zajištěných pohledávek musí insolvenční správce postupovat podle pokynů věřitelů daných pohledávek. Pokud má více věřitelů zajištěnou společnou věc, postupuje se podle pokynů všech zúčastněných. Pohledávky těchto věřitelů mohou být uspokojeny ze zpeněžení daného majetku, jimiž byla zajištěna.

Při ukončení zpeněžení majetkové podstaty, insolvenční správce vyhotoví konečnou zprávu, kterou podá insolvenčnímu soudu. Zpráva může být odevzdána i v případě, že nebyly dořešené incidenční spory nebo se nepodařilo zpeněžit veškerý dlužníkův majetek.

Konečná zpráva obsahuje zejména,

- soupis uspokojených pohledávek, ale také těch, které ještě zbývá uspokojit,
- souhrn majetkové podstaty, která byla zpeněžena,
- přehled vynaložených výdajů souvisejících se zpeněžením,
- uvedení důvodu nezpeněžení majetku, pokud k tomu došlo,
- částečný rozvrh, pokud byl realizován,
- právní úkony probíhající v insolvenčním řízení.

Insolvenční soud prozkoumá danou zprávu, ve které by měla být mimo jiné obsažena i suma náležitosti neuspokojeným věřitelům a jejich označení. Následně vyslechne insolvenčního správce a doladí případné chyby a nesrovnalosti. Konečná zpráva je po té zveřejněna v insolvenčních rejstříku. Dlužník a věřitelé mohou podat námitky k insolvenčnímu soudu, a to dvojmo, jelikož jedno vyhotovení náleží také insolvenčnímu správci.

Na druhou stranu, konkurs může být i zrušen na podnět insolvenčního soudu. Může se jednat o případ, kdy není uspokojivě doložen úpadek. Například pokud není žádný přihlášený věřitel. Může nastat také situace, kdy insolvenční soud dojde k závěru, že majetková podstata dlužníka není pro uspokojení věřitelů dostačující. V poslední řadě, zcela výjimečně, kdy k návrhu dlužník přidá seznam věřitelů a insolvenčního správce, ve kterém všichni souhlasí se zrušením konkursu.

Rozhodnutí o zrušení konkursu se dlužníkovi a insolvenčnímu správci doručuje do vlastních rukou. Odvolání má právo podat pouze insolvenční správce a věřitelé. Tímto rozhodnutím se ukončí insolvenční řízení.

V praxi se můžeme setkat i s negativními dopady na věřitele až po skončení samotného konkursu. Zákon také hovoří, že pohledávky, které nebyly uspokojeny před zrušením konkursu, zanikají celé či jenom jejich neuspokojená část. Jedná se o případ, kdy právnická osoba, tedy dlužník nemá dostatek majetkové podstaty k uspokojení. Pohledávky věřitelů mohou být ale zajištěny a tehdy mohou žádat o vyřízení ze zákonného ručení společníku dlužníka, tedy členů orgánu.¹²

2.6.1.2 Nepatrný konkurs

Existuje i tzv. nepatrný konkurs, který nastává v případě, že

---

¹² ŘEHÁČEK, Oldřich a Milan VRBA. Pohledávky neuspokojované v insolvenčním řízení. *Právní rozhledy: časopis pro všechna právní odvětví*. Praha: C. H. Beck, s. r. o, 2013, č. 3, s. 81-82. ISSN 1210-6410.

- dlužník je fyzická osoba, která není podnikatelem,
- nebo jeho celkový obrat nedosahuje 2 000 000 Kč za poslední sledované období,
- a zároveň nemá pohledávky vůči více než 50 věřitelům.

Soud zde může určit, že se jedná o nepatrný konkurs a to i bez podaného návrhu. Zákon umožňuje v průběhu řízení změnit právě probíhající na nepatrný.

Řízení nepatrného konkursu až na vymezené podmínky v ustanoveních §314 a 315 insolvenčního zákona, se řídí obecnou úpravou konkursu.¹³

2.6.2 Oddlužení

Tento typ řešení úpadku byl dříve určen pouze pro nepodnikatele. Dnes se v úpravě nehodnotí povaha osoby, ale povaha jeho dluhů. Tudíž může být povoleno oddlužení osoby, která je formálně podnikající osobou, ale podmínkou je, že nemá dluhy spojené s podnikatelskou činností. Zákon ale stanovuje i výjimky, kdy stále může být navrhnut typ řešení úpadku oddlužením, v případě dluhů z podnikání. Například jde o situaci, kdy s oddlužením souhlasí i věřitel, nebo pokud zde figuruje zajištěná pohledávka.

Oddlužení je v České republice často označováno za tzv. osobní bankrot. Jedná se o způsob, kdy dlužník po vyřešení finanční situace má mimo jiné možnost začít znovu. Podmínkou je, že dlužník nesmí mít dluhy spojené s jeho podnikatelskou činností. Na základě této podmínky, by mohlo dojít k obcházení zákona. Příkladem může být dlužník, který v minulosti podnikal a následně tuto činnost zrušil, pouze z důvodu, aby jeho finanční tíseň byla řešena za pomoci oddlužení. Insolvenční soud veškeré návrhy na oddlužení posoudí a rozhodne, zda oddlužení schválí, či nikoliv.

2.6.3 Reorganizace

Za vznik reorganizace vděčíme insolvenčnímu zákonu, který rozšířil působení samotného konkursu. Důležitým a hlavním faktorem je zde ekonomické prostředí. S příchodem tohoto typu řešení úpadku se ulevilo spoustě podnikatelům. Insolvenční zákon hovoří o reorganizaci jako uspokojení pohledávek věřitelů, při samotném provozu podniku dlužníka. Z toho vyplývá, že se zde musí výhradně jednat o podnikatele, protože samotná reorganizace je spojena s podnikem. Zákon dále vymezuje přesné specifika, která musí podnik splňovat.

---

¹³ KOZÁK, J., P. BUDÍN., A. DADAM a L. PACHL. *Insolvenční zákon a předpis související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář.* 2.vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2013, 1272 s. ISBN 978-80-7357-243-3.

Jedná se o výši čistého obratu a přesný počet zaměstnanců. Dlužníkovi stačí, pokud splňuje pouze jednu uvedenou podmínku v zákoně, alespoň z poloviny.

Nezbytnou součástí reorganizace je tzv. reorganizační plán, jehož definici lze nalézt v insolvenčním zákoníku §338 – *vymezuje právní postavení dotčených osob v důsledku povolené reorganizace, a to na základě opatření sledujících ozdravení provozu dlužníkovy podniku a uspořádaných vzájemných vztahů mezi dlužníkem a jeho věřiteli.*

Po sestavení reorganizačního plánu dlužníkem, musí být přijat věřiteli, kteří se s ním obeznámí. Samotné schválení plánu má v kompetenci insolvenční soud. Reorganizační plán lze v průběhu provádění změnit, ale je podmínkou aby změna vedla k lepšímu uskutečnění. Reorganizaci lze ukončit třemi prostředky, nejlepším řešením je splnění reorganizačního plánu, následuje zrušení na základě rozhodnutí o schválení plánu či přeměnou v konkurs.

2.6.4 Moratorium

Moratorium je důležité taktéž zmínit, i když výslovně jej nejde zařadit mezi způsoby řešení úpadku. Podnikatel, který je dlužníkem, může vydat návrh o vyhlášení moratoria insolvenčnímu soudu. Moratorium se vyhláší v případě úpadku, či hrozícího úpadku.

Návrh na moratorium podává dlužník, v případech kdy podá věřitel návrh na insolventi. Není vyloučena možnost podání také pro dlužníka, který sám podal insolvenční návrh. Jediný subjekt, který nemá tuto možnost je osoba v likvidaci.¹⁴

V době vyhlášeného moratoria, po dobu tří měsíců, případně delší, nelze udělit rozhodnutí o úpadku, tím pádem má podnikatel možnost se snažit zajistit své dluhy. Je zjevné, že tento typ úpadku lze využít pouze při problémech s platební neschopností, ne v případě, kdy dlužník má menší majetek než dluhy.¹⁵

K ukončení moratoria může dojít několika způsoby. Nejvyzdvihovanějším je samotná lhůta uplynutí moratoria. Pravomoc insolvenčního soudu je mimo jiné také zrušení moratoria ještě než bude ukončena zákonem stanovená lhůta. Soud může zrušit moratorium v několika případech. V první řadě na popud věřitelů nebo na straně druhé se může jednat o zrušení

---

¹⁴ KOZÁK, J., P. BUDÍN., A. DADAM a L. PACHL. *Insolvenční zákon a předpis související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář.* 2.vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2013, 1272 s. ISBN 978-80-7357-243-3.

¹⁵ CHALUPECKÁ, K., P. LAVICKÝ, J. JURENA a M. LEBEDA. *Insolvenční právo v teorii a praxi.* 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 214 s. Spisy Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, sv. 434. ISBN 978-802-1060-388.

samotným dlužníkem. Zastavení může být zaviněno také nezaplacením poplatků spojených s insolvenčním řízením, nebo nepodáním pravdivých údajů.¹⁶

2.7 INCIDENČNÍ SPORY

Málo kdy se v průběhu řízení stane, aby neproběhly incidenční spory. Incidenční spory představují především spory o výši, pořadí nebo pravost pohledávek. Veškeré tyto úkony provádí insolvenční správce, který spravuje právě přihlášené pohledávky. Často se stává, že věřitelé podávají žaloby v souvislosti s jejich pohledávkami. Věřitelé mají v právu dodat důkazní prostředky, pro dosvědčení jejich pravosti, popřípadě výši. Výsledkem sporů je rozhodnutí vydané insolvenčním soudem.¹⁷

2.8 EKONOMICKÉ ASPEKTY ÚPADKU

Úpadky společností nenesou sebou pouze právní ale také ekonomické aspekty. Dekadence není spojena jenom s ukončením podnikatelské činnosti subjektu, ale má ve výsledku také následky na okolí podniku. Ekonomické hledisko můžeme brát ze dvou pohledů. Ze strany samotného zadluženého podniku, a ze strany subjektů, které úzce souvisí s podnikem mimo něj.

2.8.1 Dopady úpadku společnosti na okolní subjekty

Subjekty mimo podnik, které jsou přímo spojeny s ekonomickými aspekty úpadku firmy, jsou především zaměstnanci, věřitelé a stát.

Prvním z nejvíce postižených jedinců jsou zaměstnanci. Z důvodu insolvence dochází k propuštění mnoha lidí. Počty propuštěných závisejí na velikostech podniků. Má to tedy především dopad na zvýšení nezaměstnanosti v krajích. V březnu letošního roku míra nezaměstnanosti ČR tvořila 7,2%.¹⁸ Můžeme tedy říci, že jedním z důvodů jsou bankroty.

Věřitelé v rámci insolvenčního řízení nedostanou stoprocentní uspokojení jejich pohledávek. Jejich podnikatelská činnost je také nenávratně spojená s dalšími výdaji. Pokud tedy nedojde k uspokojení pohledávek v plném rozsahu, může nastat řetězový efekt a případný začátek krachu jejich společností.

---

¹⁶ KOZÁK, J., P. BUDÍN., A. DADAM a L. PACHL. *Insolvenční zákon a předpis související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář.* 2.vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2013, 1272 s. ISBN 978-80-7357-243-3.

¹⁷ KOZÁK, J., P. BUDÍN., A. DADAM a L. PACHL. *Insolvenční zákon a předpis související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář.* 2.vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2013, 1272 s. ISBN 978-80-7357-243-3.

¹⁸ BERÁNKOVÁ, Kateřina. Nezaměstnanost v ČR, vývoj, rok 2015. *Kurzy CZ* [online]. 2015, č. 1. [cit. 2015-04-10]. Dostupné z: <http://www.kurzy.cz/makroekonomika/nezamestnanost/>

Posledním subjektem spojeným s úpadkem je rozhodně stát. Dopady zainteresovaných zaměstnanců mají vliv na zpomalení rozvoje krajů, zvýšení nezaměstnanost v daném regionu a zvýšení počtu žádostí na podporu v nezaměstnanosti. Tyto faktory mají za vliv zásadní dopady na stát a to – náročnější administrativu, vyšší počet výplat podpory v nezaměstnanosti, popřípadě jiné schválené podpory v nouzi. Nedílnou součástí jsou také odvody zdravotního pojištění za nezaměstnané osoby a v neposlední řadě snížené popřípadě žádné finanční odvody ze strany společnosti do státního rozpočtu.

2.8.2 Insolvence a její ekonomická souvislost s podnikem

V podaném insolvenčním návrhu musí být obsaženy mimo jiné skutečnosti, které dosvědčují dlužníkův úpadek. Takovéto informace jsou k nalezení v účetních dokladech. V účetnictví se zaznamenávají probíhající obchodní, výrobní a další procesy spojené s podnikáním. Účetnictví se dá považovat za základní zdroj informací pro insolvenční řízení.¹⁹

V rámci společností je důležité průběžně hodnotit znaky prosperujícího podniku, ale také sledovat potencionální krizové situace. Existují některé znaky signalizující dobře fungující podnik. Jedná se o optimální kapitálovou strukturu, schopnost včasného uspokojení věřitelů, kvalifikované zaměstnance, strategické umístění nebo spolupráci se spolehlivými dodavateli.

Potencionální rizika spojené s úpadkem dělíme na vnější a vnitřní. Vnější příčiny, můžeme kvalifikovat jako ty, které jsou méně předvídatelné. Reakce podniku na rizika jsou mnohem pomalejší než samotné změny vnějšího prostředí. Příkladem lze uvést celosvětovou finanční krizi, která nastala v roce 2008. Což znamenalo průmyslovou produkci v České republice. Nebylo možné se na danou situaci připravit, nebo ji rychle zabránit ve zpětné vazbě. Vnitřní příčiny úpadku, které mohou přispět ke krachu, jsou rozhodně nedostatečné finanční zdroje, chybějící strategie, platební neschopnost odběratelů nebo nevzdělanost vedoucího managementu. Je důležité provádět finanční analýzu, abychom mohli hodnotit ekonomickou výkonnost podniku. Nejdůležitějším faktorem je, zda se budeme zabývat identifikátory pro platební neschopnost nebo předlužení. Ve výčtu ekonomických ukazatelů, je potřeba vybrat ty, které dokáží věcně zhodnotit situaci podniku.²⁰

---

¹⁹ BŘEZINOVÁ, Hana. *Ekonomické aspekty insolvenčního zákona: účetnictví jako základní zdroj informací pro insolvenční řízení*. 1.vyd. Praha: Bova Polygon, 2009, 196 s. ISBN 978-80-7273-159-6.

²⁰ LANDA, Martin. *Ekonomika insolvenčního řízení*. Vyd. 1. Ostrava: Key Publishing, 2009. 426 s. ISBN 978-80-7418-031-6.

2.9 STUDIE O INSOLVENCÍ

Společnost Creditreform, s.r.o., se zabývala studií *Vývoj insolvencí v České republice za rok 2014*. V insolvenční za rok 2014 skončilo zhruba 35 000 subjektů, jedná se o firmy a spotřebitele dohromady. Podaných insolvenčních návrhů kleslo oproti roku 2013 o 4,8%. V porovnání poklesu insolvenční firem, došlo k meziročnímu snížení o 40,8%.

Zajímavý je podíl mezi jednotlivými kraji České republiky, viz tabulka v příloze č. 1. Nejvyšší počet návrhů bylo podáno v Praze, druhý se umístil Moravskoslezský kraj. Stejně jako v předchozích letech na poslední příčce se umístil Středočeský kraj a nově Vysočina. Celkově si jde povšimnout, že ve všech regionech v roce 2014 byla nižší hodnota insolvenční na 1000 firem, než v roce předchozím.

Nejvíce postižený sektor v roce 2014 byl papírenský a chemický průmysl, těžba a výroba plastu. Nejméně je zasáhnuto zdravotnictví, odbory a veřejná správa.

Konkurs je jedním ze způsobu řešení úpadku a taky nejčastějším typem. Historický vývoj prohlášených konkursů rok od roku roste, viz graf v příloze č. 2. V roce 2008 se jednalo o skoro 1 200 konkursů, oproti tomu rok 2014 má už počet vyšší, a to přesně 2 400.²¹

---

²¹CREDITREFORM s.r.o. *Tisková informace: Vývoj insolvencí v České republice v roce 2014*[online]. Creditreform s.r.o. [cit. 31. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.creditreform.cz/fileadmin/user_upload/CR-International/local_documents/cz/Presseartikel/Insolvenze_2014.pdf

3 ÚPADEK SPOLEČNOSTI ALFA S.R.O. – JEHO PŘÍČINY A DŮSLEDKY

Na úvod bych chtěla prohlásit, že veškerá jména a názvy použité v této části jsou fiktivní, aby byla zachována anonymita zúčastněných osob a společností na tomto případě. Práci zpracovávám za pomoci dokumentů týkajících se společnosti a dostupných spisů na insolvenčním rejstříku. Zaměřím se na skutečný úpadek jedné nejmenované společnosti. Firma upadla do insolvence, která se řešila za pomoci konkursu. Do této situace se nedostala až tak vlastní vinou, došlo zde k tzv. druhotné platební neschopnosti. Insolvenční řízení trvalo necelých šest let. Konkurs byl zrušen, na základě rozvrhového splnění a firma byla vymazána z obchodního rejstříku, čímž byla ukončena její existence.

3.1 OBECNÉ INFORMACE O SPOLEČNOSTI ALFA S.R.O.

Vznik společnosti datujeme na rok 2002. Při vzniku bylo přítomno pět osob, které si mezi sebe podělili splácení základního kapitálu, který v té době činil přesně 200 000,- Kč. Veškerá úprava v té době byla prováděna s pomocí obchodního zákoníku. Dnes je již obchodní zákoník nahrazen zákonem o obchodních korporacích doprovázen občanským zákoníkem. Dokonce i samotné podmínky pro vznik společnosti s ručením omezeným nezůstaly stejné. Dnes již stačí kapitál v hodnotě 1,- Kč. Tohle hovoří zákon ale veškeré výlohy spojené se vznikem, v praxi zvýší samotnou hodnotu základního kapitálu.

Jednatel společnosti se stal Ing. Novák Jan, který byl jedním z hlavních iniciátorů vzniku této firmy. V pravomoci jednatele byla vymezena pravomoc v plném rozsahu a to samostatně. Tudíž měl na starosti veškerá rozhodnutí související s chodem společnosti. V obchodním rejstříku byl k nahlédnutí výčet předmětu podnikání. Nebylo toho zrovna málo. Jednalo se o specializovaný velkoobchod; velkoobchod; zámečnictví; reklamní činnost a marketing; pronájem a půjčování movitých věcí; výroba strojů a zařízení pro určitá odvětví hospodářství a v neposlední řadě také výroba kovových konstrukcí, což by se dalo považovat za hlavní náplň práce.

Společnost Alfa s.r.o. měla svou činnost zaměřenou hlavně na výrobu již zmiňovaných kovových konstrukcí. Pro přesnost se jedná o nosnou příhradovou konstrukci, která slouží pro pojízdné zvedáky, určené pro zvedání těžkých materiálů.

V průběhu dalších čtyř let byl základní kapitál navýšen vkladem jednoho společníka. Rozhodování o kapitálu je jednou z důležitých pravomocí valné hromady. Navýšení lze

chápat tak, že musela nastat situace, kdy firma měla vyšší náklady, tudíž nastala potřeba většího kapitálu. Důvodem daného navyšování bylo rozšiřování předmětu činnosti společnosti.

3.2 ŘÍZENÍ DO ÚPADKU

Největší chyba společnosti Alfa s.r.o. byla, když začala velmi úzce spolupracovat s anglickou společností Make Power Access Ltd., jako kupujícím. Firma dlužníkovi navrhla výhodný obchod. Jejich nabídka byla odkup příhradové nosné konstrukce v hodnotě 30 000 000,- Kč. Pro Alfa s.r.o. se daná nabídka jevila jako výhodný obchod, díky němuž se navýší hodnota firmy. Zakoupené nosné příhradové konstrukce, měly sloužit pro hydraulické zvedáky určené pro těžký průmysl ve Spojených státech amerických. Zpočátku se to zdálo jako skvělá obchodní příležitost. Anglická společnost působila velmi důvěryhodně a nebyl důvod pochybovat o její spolehlivosti.

Problém ale nastal v situaci, kdy firma chtěla začít daný obchod realizovat. Velmi dobře si uvědomovala, že nemá dané prostředky na zajištění materiálů, zaměstnání dalších lidí a nákup drobných potřebných pomůcek a strojů. Požádala tudíž faktoringovou společnost sídlící na území České republiky o zafinancování dané investiční nabídky. Faktoringová společnost JTH s.r.o. souhlasila, neměla totiž jediný důvod k odmítnutí. Jednatel však nechtěl mít danou transakci nepojištěnou, proto oslovil také pojišťovnu o poskytnutí pojištění obchodu s anglickou společností. Pojišťovna si do podmínek pojišťovací smlouvy stanovila, že poskytne pojistné plnění pouze za předpokladu, cituji „plnění poskytneme pouze v případě, pochybí-li druhá strana“. Tím to výrokem pojišťovací společnost měla na mysli situaci, kdy vinu ponese firma Make Power Access Ltd.

Nastala tedy situace, kdy se v obchodní transakci nacházejí rovnou čtyři subjekty. Tedy dlužník Alfa s.r.o., kupující Make Power Access Ltd., prostředníkem mezi nimi byla faktoringová a pojišťovací společnost.

Faktoringová společnost poskytnutím úvěru, profinancovala veškeré náklady spojené s výrobou objednaného produktu. Náklady zahrnovaly zejména, potřebný materiál, pracovní pomůcky, energii a výplatu mezd pracovníků. V momentě kdy zboží bylo připraveno na přesun ke kupujícímu, se vše zdálo v naprostém pořádku. Faktoringová společnost JTH s.r.o. v okamžiku doručení zboží, měla mít na cestě peníze za danou dodávku. Nastala ale situace, kterou nikdo ze zúčastněných nečekal. Anglická společnost dohodnutou sumu nevyplatila.

Začátek insolvence datujeme na rok 2008, kdy zároveň proběhla Světová finanční krize. Vše začalo ve Spojených státech amerických, kdy se jednalo o bankrot hypotečního trhu. Zde je zcela očividný příklad toho, jak dokáže Amerika hýbat i okolními zeměmi. Bankrot, který byl na hypotečním trhu, podmínil fakt, že anglická společnost nedokázala být solventní a vyplatit sjednanou peněžní částku. Anglická společnost Make Power Access Ltd. své hydraulické zvedáky exportovala právě na americký trh. V důsledku probíhající krize nedokázala společnost Make Power Access Ltd. prodat své již vyhotovené zdvihače. Z veškerých domluvených zakázek z důvodu krize sešlo.

Vytvořil se začarovaný kruh, ze kterého nebylo možné se dostat ven. Faktoringová společnost neustále očekávala plnění od anglické společnosti, tudíž nervozita přibývala i na straně českého výrobce. V momentě, kdy bylo zcela jasné, že k plnění nedojde, společnost Alfa s.r.o. se snažila jednat. Požádala urychleně pojistnou společnost o pojistné plnění, které by pokrylo část dluhu, kterou měla u faktoringové společnosti. Jednatel věděl, že s dluhem 30 000 000,- Kč firma nebude mít již dlouhého setrvání. Pojišťovna se ale odkázala na svůj výrok ve smlouvě, který výslovně hovořil „vyplacení pojistného proběhne v případě pochybení druhé strany“. Můžeme však říci, že pochybila strana druhá a to tím, že nevyplatila částku, která byla plně sjednaná v obchodní smlouvě. Anglická strana se potřebovala samozřejmě obhájit, tudíž neodkladně odpověděla, že dodané zboží bylo vadné. Z mého pohledu, tohle bylo vyřčeno jen z důvodu, aby svou chybu, tudíž neschopnost plnit svedla i na stranu výrobce. Toto nařčení bylo přívětivé pro pojišťovací společnost a to z důvodu, že pokud nepochybila strana druhá, tak nepřichází v úvahu plnění ve formě vyplacení pojistky. Jenomže reklamace zboží ze strany anglické společnosti nebyla provedena v souladu s ustanoveními zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, tudíž nebyla reklamace řádně provedena. Nabízela by se možnost podat žalobu na pojišťovací společnost. Česká společnost Alfa s.r.o. tak neučinila, neboť ji to nedovolovaly podmínky stanovené v pojistné smlouvě. V níž bylo mimo jiné obsaženo, že pojišťovna není povinna vyplatit pojistné plnění, dokud nedojde k odstranění jejich pochybností. Dále společnost neměla peníze na úhradu soudního poplatku, který činil zhruba 4% z celkové částky 30 milionů korun českých. Posledním důvodem pro nepodání žaloby byla obvyklá délka trvání soudního řízení, což bývá tři až pět let. Tohle nebylo možné, protože zde neustále figurovaly nezaplacené faktury dodavatelů společnosti Alfa s.r.o. Neodvratně by opět nastala tzv. druhotná platební neschopnost. V tuto chvíli bylo jasně viditelné, že jiná možnost než insolvence nepřichází v úvahu. Firma nedisponovala tak velkým majetkem, aby byla schopna danou částku uhradit. Pokud by

společnost nepodala insolvenční návrh, mohla být odpovědná za veškeré pohledávky a to by nedopadlo v jejím případě nejlépe.

Jelikož česká společnost obchodovala se společnostmi působící ve Velké Británii, muselo být rozhodnuto, podle kterého zákona se budou řídit. Zda podle českého nebo anglického práva. Jednohlasně bylo rozhodnuto pro českou úpravu zákona.

S ohledem na zdoluhavost procesu vymáhání anglické pohledávky, nebyl dlužník schopen zajistit jiným způsobem finanční prostředky na úhradu faktur svých dodavatelů. Následkem byla neschopnost nadále pokračovat v provozování své podnikatelské činnosti. Nejednalo se pouze o náklady z pohledu pohledávek, ale docházelo i ke zpoždění výplat mezd pracovníků, nákladů spojených s provozem a další. Důsledkem nebyla jen neschopnost dostat svých závazků u dodavatelů, ale nýbrž se to podepsalo také na celkovém zastavení výroby a propuštění zaměstnanců. Tuhle situaci nešlo nijak vyřešit než ukončením podnikatelské činnosti.

Došlo k sepsání účetní závěrky, na základě které bylo patrné, že majetek rozhodně nedisponuje vyššími čísly než cizí zdroje dlužníka. Aktiva se skládala ze skladových zásob, hotovosti v pokladně a finančních prostředků na bankovních účtech. V součtu se jednalo o necelých osm milionů korun českých. Pohledávky věřitele, tedy veškeré sumy, které zajistily společnosti krach, činily necelých třicet osm milionů korun českých. A na druhé straně rozvahy, tedy závazky představovaly sumu v celkové výši padesát čtyři milionů korun českých. Pasiva dlužníka tvořily očekávané závazky z obchodních styků, faktoringový úvěr a úvěr na nákup investic.

Na základě těchto skutečností a doložených faktů Krajský soud v Ostravě měl rozhodnout, zda řízení ve věci dlužníka zahájí, nebo nikoliv. V rámci svých povinností soud nashromáždil další důležité poklady a jeho verdikt byl jednoznačný. Rozhodl o zahájení insolvenčního řízení. Vyhlášení bylo zveřejněno v insolvenčním rejstříku a na úřední desce. Tímto okamžikem vstoupilo zahájení insolvenčního řízení v platnost. Soud mimo jiné vyzval dlužníkovi věřitele, kteří mají zájem o uplatnění jejich pohledávek, aby se přihlásili. Přihlašování věřitelů probíhalo standardně, za pomoci formuláře, který je dostupný na justici.cz. K přihlášce byla nutnost připojit veškeré dokumenty s ní v souladu. Přílohy pohledávek, by měly potvrzovat pravost daných částek. Věřitelé se mohou přihlašovat až do doby rozhodnutí o úpadku.

V průběhu řízení do úpadku podnikatelský subjekt Detra Trest s.r.o. podala insolvenční návrh na společnost Alfa s.r.o., z důvodu, že měla vůči ní splatné pohledávky za necelé dva miliony korun českých. Podle ustanovení §107 insolvenčního zákona, pokud nastane situace, kdy subjekt podá insolvenční návrh ještě dříve než soud vydá rozhodnutí o úpadku, jedná se o tzv. přistoupení k řízení. Taková osoba je považována za dalšího insolvenčního navrhovatele.

V rámci insolvenčního řízení je nutno, aby insolvenční navrhovatelé, v našem případě se jedná o firmu Alfa s.r.o. a nově také Detra Trest s.r.o. zaplatili zálohu týkající se nákladů spojených s insolvenčním řízením. Pokud existují dva navrhovatelé, náklady musejí zaplatit společně a nerozdílně. Zákon ukládá uložení maximální zálohy ve výši 50 000,- Kč, což soud uložil v daném případě.

Zajímavostí bylo, že o tři dny později, co soud nařídil oběma navrhovatelům zaplatit společně a nerozdílně zálohu ve výši 50 000,- Kč, věřitel Detra Trest s.r.o. od návrhu odstoupil. Lze tedy podotknout, že danému subjektu došlo, že není nutno podávat insolvenční návrh, když se stačí pouze pomocí formuláře bezplatně přihlásit ke své pohledávce. S přihlédnutím, že svůj návrh vzal zpět ještě dříve, než došlo k rozhodnutí o úpadku, soud řízení v jeho věci zastavil. Věřiteli se tudíž ani nepřiznal žádný nárok na zaplacení nákladů spojených s řízením, neboť mu žádné nevznikly. Tudíž jediným navrhovatelem zůstal samotný dlužník Alfa s.r.o.

Po necelých šesti týdnech od podání návrhu dlužníkem, insolvenční soud rozhodl následovně. Byl zjištěn úpadek ve věci navrhovatele a na majetek dlužníka byl prohlášen konkurs. Byla ustanovena insolvenční správkyň Ing. Radka Hradová, která byla vybrána ze seznamu insolvenčních správců. Věřitelé, kteří se doposud nestihli přihlásit, měli možnost tak učinit ještě měsíc po zveřejnění v insolvenčním rejstříku. Povinností již přihlášených věřitelů bylo komunikovat se správkyňí ohledně zajišťovacích práv spojených s jejich pohledávkami. V rámci prohlášení konkursu, se dlužník zavázal ke spolupráci s insolvenční správkyňí ve věci zajišťování majetkové podstaty. V neposlední řadě se musel zdržet jakékoliv manipulace s jeho majetkem.

3.3 ŘÍZENÍ PO ÚPADKU

Hlavní roli v tomto řízení, již nehraje samotná zadlužená firma, nýbrž insolvenční správkyň. Soud uloží správci povinnosti spojené s řešením úpadku navrhovatele. Tyto úkoly vyplývají z ustanovení §11 insolvenčního zákona, kde insolvenční soud má právo dostávat dokumenty, účty či zprávy o průběhu řízení a jiné šetření, k němuž správce v průběhu dospěl.

Insolvenční správkyňe Ing. Radka Hradová měla povinnost přezkoumat přihlášené pohledávky a do dvou měsíců obeznámit soud s jejich seznamem a danými náležitostmi. Druhou nejdůležitější náplní její práce je zajistit majetkovou situaci dlužníka, aby bylo z čeho vycházet při samotném uspokojování pohledávek věřitelů.

Správkyně svou práci splnila včas, jak jí Krajský soud v Ostravě nařídil. V prvním přezkumném jednání bylo řešeno přesně 28 pohledávek, které v samotném součtu tvořili několik desítek milionů. Některé přihlášené podnikatelské subjekty disponovaly pouze s jedinou nezaplacenou fakturou, ale jiné v průměru okolo 30 nesplacených faktur. V seznamu nechyběla ani společnost Detra Trest s.r.o., která na počátku podala insolvenční návrh, tudíž přistoupila k řízení podle § 107, ale o tři dny později svůj návrh stáhla. Veškeré pohledávky, ale nebyly při prvním sepsání správkyňi ještě prověřeny, na tom se nadále pracovalo.

Insolvenční správkyňe za pomoci dokumentů a seznamů, které k dispozici poskytl majitel zadlužené firmy, provedla spolu s jeho doprovodem fyzickou inventuru k zajištění správného počtu majetku a rozpracované výroby. Majetková situace dlužníka nebyla zrovna malá. Stavby a pozemky netvořily ani jedno procento podstaty, i když by to v tomto případě nebylo na škodu. Nemovité věci obvykle v průběhu let nabírají na své hodnotě, což by bylo jen plusové pro dlužníka. Největší početní a hodnotové zastoupení mají zásoby, a následuje ho investiční majetek. Další už menší část tvoří drobný hmotný majetek, pokladna, bankovní účty ale také pohledávky. Dlužník má pohledávky z obchodních styků v českých korunách ale také v eurech. Insolvenční správkyňe si v určitých majetcích nebyla jistá s oceněním. Tudíž doporučila přezkoumaní znalcem, nebo oceněním v příslušných specializovaných prodejnách. Veškerý majetek a to zejména hmotný spolu s investičním majetkem byl uskladňován v pronajatých prostorách jedné logistické společnosti. Správkyně usoudila, že v případě ukončení nájmu, je nutné požádat o prodloužení smlouvy do doby, než bude majetek zpeněžen.

Součástí majetkové podstaty je i záloha, kterou na začátku insolvenčního řízení zaplatil dlužník v souvislosti se spojením s náklady na řízení. Jednalo se o částku 50 000,- Kč. Soud tuto zálohu vydal správkyňi, která tuto částku taktéž zahrnula do dlužníkovy majetku.

Firma Alfa s.r.o. v době řízení měla pracovní poměr se třemi zaměstnanci. Jelikož dlužník nadále nevyvíjel žádnou hospodářskou činnost, bylo nezbytné se zbylými zaměstnanci ukončit po uplynutí doby poměr. Jedna ze zatím zaměstnaných, byla na mateřské dovolené.

Věřitelské schůze a přezkumná jednání jsou nedílnou součástí samotného insolvenčního řízení. Řeší se zde veškeré náležitosti s řízením spojené. Je nezbytné, aby se veškeré subjekty spojené s daným případem zúčastnily pořádané schůze. Určí se hlasovací práva všech přítomných věřitelů. Nejvíce figuruje dominance osob, které mají své pohledávky zajištěné. Pomocí hlasování si věřitelé zvolí svého zástupce a jeho náhradníka. V našem případě byl zvolen zástupce z firmy s největší sumou pohledávky.

Na začátku roku 2009 v klasické lhůtě stanovené zákonem o dani z příjmu, dlužník podal daňové přiznání. Správkyně v rámci řízení, požádala o navrácení zálohy na daň z příjmu. Daňová povinnost nekončí ani v případě subjektu, který se nachází v insolvenční. I přesto, že nevykonává svou podnikatelskou činnost, neustále se provádí účetnictví. Příjmy a výdaje již nejsou tak obsáhlé, jako při provozu výroby ale stále mají svá zastoupení. V případě prodeje majetku, tedy přeměny majetkové podstaty na finanční prostředky, se odvádí DPH z prodeje, pokud byl podnikatel plátcem. V našem případě stále zaměstnával zaměstnance, takže odvody za ně musely neustále probíhat do doby, než jim vypršela výpovědní lhůta.

Aby mohlo začít uspokojování věřitelských pohledávek, musel být neodkladně řešen prodej majetku, ke kterému nejčastěji dochází veřejnou dražbou. Dražbou majetku se rozumí převedení majetkové podstaty na peněžní ekvivalent, který poslouží k uspokojení pohledávky věřitele. Veřejně nabízený majetek, který propadl v rámci insolvence, je k nalezení na veřejně dostupných internetových stránkách. Insolvenční správkyně Ing. Radka Hradová požádala o schválení prodeje majetku mimo veřejnou dražbu, a to zejména zásoby, drobný hmotný majetek a investiční majetek. Věřitelé s takovým to vynakládáním neměli jedinou výtku. Díky prodeje mimo dražbu docházelo poměrně rychleji ke zpeněžení majetkové podstaty, než by tomu pravděpodobně bylo za klasické veřejné dražby.

Veřejnou dražbu provádějí společnosti, které mají k dané činnosti oprávnění. Existuje několik společností zabývajících se právě veřejnými dražbami. Dosavadní společnosti provádějí dražbu na internetových stránkách. Pomocí veřejných dražeb je možno nabízené majetky zakoupit levněji než by danému produktu cenově přináleželo. Některý dlužníkův majetek z důvodu poškození, které způsobovalo nefunkčnost, musel být vyřazen z majetkové podstaty, vše samozřejmě za souhlasu věřitelského sboru.

Výše zmiňované pracovní poměry byly řádně ukončeny i spolu s odstupným, které jim v rámci zákona náleželo. Jediná výjimka nastala v případě ženy, která v době insolvenčního

řízení byla na mateřské dovolené. V její situaci, k ukončení nedošlo, jednalo by se totiž o porušení zákona, tudíž zůstala nadále v zaměstnaneckém poměru.

Finanční úřad, který přijmul žádost insolvenční správkyně ohledně navrácení zálohy na daň příjmu, ji vyhověl. Došlo k navrácení požadované zálohy ale také nadměrného odpočtu. Po dobu řízení, veškeré daňové povinnosti vyplývající ze zákona byly řádně plněny.

Na začátku řízení společnost disponovala mimo hmotný majetek, také se třemi bankovními účty. Jednalo se o dva s českou měnou a jeden eurový. Účet se zahraniční měnou byl zrušen a částka byla převedena na jeden z českých účtů. Věřitelský výbor navrhl, aby určitá suma vytěžena z majetku byla uložena na vkladový účet, kde bude úročena a zároveň bude přispívat měsíčně k navýšení majetku dlužníka. Takový návrh byl velmi relevantní. Pokud chceme, aby došlo k co největšímu uspokojení věřitelů, je nutno se snažit o co největší shromáždění majetku.

V neustále probíhajícím řízení bylo vymáhání nejdůležitější zahraniční pohledávky, která figurovala ve výši okolo 306 000 EUR. Ve věci se jednalo se zástupcem anglické společnosti, což byl český právník JUDr. Martin Lokyta. Správkyně zjišťovala, kolik by stálo vymáhání pohledávky za pomoci specializované společnosti. Jejich služby samotné by přesahovaly půl milionu korun českých, což nepřicházelo v úvahu.

V povinnostech správce je aby neustále komunikoval a informoval soud o průběhu. V ustanovení § 36 odst. 2 se hovoří, že pokud soud nestanoví jinak, správce předloží zprávu o průběhu řízení nejméně jednou za 3 měsíce. Ing. Radka Horová tohle ustanovení porušila, jelikož několik měsíců neodeslala soudu požadovanou zprávu, proto ji Krajský soud v Ostravě zaslanou žádostí požádal o nápravu. Tahle výzva na zprávu o probíhajícím řízení bohužel nebyla poslední. V této situaci, šlo poznat, že něco nebude s insolvenční správkyní v pořádku. Musely nastat překážky, které znemožnily komunikaci správkyni s insolvenčním soudem. Skoro o dva měsíce později od žádosti zaslané soudem, reagovala insolvenční správkyně zpět. Cituji část dopisu zaslaný insolvenční správkyní: „Zdvořile žádám insolvenční soud o prodloužení lhůty k podání informací ohledně majetkového stavu dlužníka. V současnosti se nacházím v nemocenském stavu po úraze, který se stal již před dvěma měsíci. Zdravotní stav mi nedovoloval vykonávat funkce potřebné k výkonu mé činnosti. Věřím, že v nejkratší době se zotavím a urychleně vše napravím.“ Soud tuhle zprávu přijal a bral na ni zřetel. V nejkratším časovém intervalu se insolvenční správkyně zotavila a navrátila zpět ke své práci.

Existuje velmi malé procento případů, kdy by se v průběhu řízení neobjevil incidenční spor. Do těchto specifických neshod můžeme přiřadit hlavně rozepře týkajících se pohledávek a majetkové podstaty. Patří zde například velmi známé popření pohledávky, a to buď její výše, nebo pořadí přihlášení. Mimo jiné se zde objevují kontroverze ohledně náhrady škody na majetkovou podstatu a další případy, které jsou k nalezení v ustanovení §159, insolvenčního zákona. Podle slov jednoho z právníků, věřitelé obvykle mívají ve zvyku, udávat větší hodnoty pohledávek, než ve skutečnosti jsou. Je to z důvodu, že při samotném výpočtu, se stanoví koeficient a je zcela jasné, že pohledávka, která má největší hodnotu, bude mít i nejvyšší míru uspokojení. Pohledávka se vždy vyčíslí v české měně. Pokud se objeví přihlášená pohledávka, která je v cizí měně, musí se přepočíst podle aktuálního kurzu stanoveným Českou národní bankou a to v den, kdy bylo zahájeno insolvenční řízení. Když se objeví pohledávka, která je nepeněžitá či nemá určitou výši, opětovně je nutné přepočítat na českou měnu za stanovení odhadu její skutečné hodnoty. Buď si stanoví cenu sám věřitel, nebo je na to přivolán znalec.²²

Na začátku roku 2010 nastal v případě zpracovávané insolvence incidenční spor. Faktoringová společnost JTH s.r.o. podala žalobu na insolvenční správkyni Ing. Radku Hradovou, jakožto osobu jednající za Alfa s.r.o. kvůli popření pohledávky. V soupisu pohledávek, které poskytla faktoringová společnost, se správkyni, určité pohledávky a hlavně smluvní pokuty nezdály. Chtěla tedy průkaznost její pravosti, na to ale společnost odpověděla žalobou. Žalovala se a chtěla, aby bylo napraveno jednání ohledně popření. Nakonec po půl roce, nejspíše z důvodu malého počtu důkazů ohledně pravosti pohledávky, žalobu vzala v plném rozsahu zpět. Tudíž nebyly přiznány ani žádné náklady na řízení.

Insolvenční správci pro výkon funkce musejí splňovat kritéria stanovená zákonem. Úpravu o insolvenčních správcích nalezneme v zákoně č. 312/ 2006 Sb., o insolvenčních správcích, který je doprovázen nejednou vyhláškou. Nejhlavnější kritérium lze stanovit zkoušku, díky které získá žádající osoba oprávnění k výkonu insolvenčního správce. Zkouška se skládá ze dvou částí, jedná se o písemnou a ústní část. V případě úspěchu, osoba, která vykonala zkoušku, dostane od Ministerstva spravedlnosti do 3 týdnů doklad, který je osvědčením o úspěšném vykonání zkoušky. Účinnost nabývá dnem zápisu do seznamu

---

²² KOZÁK, J., P. BUDÍN., A. DADAM a L. PACHL. *Insolvenční zákon a předpis související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář.* 2.vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2013, 1272 s. ISBN 978-80-7357-243-3.

insolvenčních správců, který spravuje Ministerstvo spravedlnosti a je dostupný na insolvenčním rejstříku.²³

Finanční úřad figurující v okolnostech ohledně daňových přiznání společnosti Alfa s.r.o. odeslal soudu výzvu ohledně dotazu na informace o ustanovené insolvenční správce Ing. Radce Hradové. Podle dostupných informací si finanční úřad zjistil, že správce již v dané době nemá oprávnění vykonávat činnost insolvenčního správce. Osvědčení k výkonu končí po dvou letech ode dne nabytí. Soud o dané skutečnosti věděl, proto obratem odeslal svou odpověď, kde sdělil „u konkrétní insolvenční správce, ukončení oprávnění, v dané situaci neznamena, že končí způsobilost správce přidělený případ dokončit“. Výrok lze chápat, že pokud nastane den, kdy uplyne lhůta platnosti osvědčení k výkonu insolvenčního správce, nekončí tím působnost správce dokončit případ, který má právě na starost. Je logické, že pokud se správce rozhodne činnost nadále nevykonávat, nemusí opětovně platit poplatek a vykonávat zkoušku, aby mohl dodělat případ, na kterém zrovna spolupracuje. Člověk nemůže tušit délku procesu. Insolvence rozhodně není záležitostí pár měsíců, nýbrž roků. Správce měla tudíž pravomoc dodělat rozdělaný případ, i za situace, kdy ji skončila platnost osvědčení.

Faktoringová společnost, která je jedním z přihlášených věřitelů, z důvodu milionové pohledávky za dlužníkem, požádala o pomoc společnost SWfait, která se zabývá vymáháním. Případ je o to složitější, když firma, po které se požaduje splacení dluhu, sídlí ve Velké Británii. SWfait vedl soudní spor u londýnského soudu. V později dostupných spisech bylo, že faktoringová společnost, která podala na insolvenční správce žalobu ohledně popření pohledávky, se dohodla se správce na stažení žaloby a následného řešení sporu, oslovením vymahačské společnosti. SWfait pomáhala faktoringové společnosti vymohout pohledávku za Make Access Power Ltd. Z důvodu sporu, který vedla faktoringová společnost proti správce, se dohodli obě strany na zaplacení určité částky na narovnání sporů. Tato suma byla samozřejmě přidána do majetkové podstaty dlužníka. Společnost, která se zabývala vymáháním dlužné částky, neodkladně informovala Ing. Radku Horovou, o rozhodnutích, která vynese soud v Londýně. V neposlední řadě byla vyřešena situace s poslední zaměstnankyní zadlužené společnosti. Žena, která pobírala rodičovský příspěvek, se taktéž

---

²³KOZÁK, J., P. BUDÍN., A. DADAM a L. PACHL. *Insolvenční zákon a předpis související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář*. 2.vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2013, 1272 s. ISBN 978-80-7357-243-3.

dočkala svého ukončení a to řádně. Tudíž přestala pobírat sociální příspěvek, došlo k ukončení pracovního poměru, a následného vyplacení odstupného.

Těsně před ukončením insolvenčního řízení dlužníka, insolvenční správkyňe požádala Krajský soud v Ostravě o zálohu na odměnu. Požadovala zálohu v maximální povolené výši. Soud vyslovil souhlas, tudíž správkyňi vyplatil zálohu na odměnu, která činila 150 000,-Kč. Vyúčtování vyplacené zálohy muselo být provedeno v konečné zprávě. Odměny náležící insolvenčním správcům vymezuje vyhláška, v celém znění Vyhláška č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů. Ministerstvo odměňování stanovuje podle ustanovení §431 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (Insolvenční zákon). V ustanovení §1 této vyhlášky nalezneme výpočet odměny připadající insolvenčním správcům při konkursu. V případech vysokého zpeněžení ať už zajištěných či nezajištěných věřitelů, připadá i velmi přívětivá odměna. Čím větší hodnota výtěžku, tím větší peněžní suma přináležíc správci.²⁴ V neposlední řadě z pohledu výplaty odměn, nesmí být pozapomenuto na zástupce věřitelů. Návrh jeho odměny činil dohromady přesně 10 000,-Kč, což i ve finále bylo vyplaceno. Nutno podotknout, že zástupce věřitelů po celou dobu řízení nepožadoval vyplacení nákladů, které mu v rámci procesu vznikly. Jednalo se především o cestovní náklady, účty za telefon nebo poštovné.

Skoro po třech letech od zahájení insolvenčního řízení, se insolvenční správkyňi povedlo rozprodat veškerý majetek společnosti. Neprodejný, neboli lze říci nefunkční majetek, byl bez pochyb a se souhlasem vyřazen z majetkové podstaty dlužníka. Dlužník nebyl vlastníkem žádné nemovitosti. Veškerý prodejní majetek a zásoby byly rozprodány přímým prodejem a obálkovou metodou. Obálková metoda závisí na nabídkách zájemců. Vítězí nabídka, která je ze všech nejvyšší. Vše probíhá za pomoci obálek, ve kterých jsou veškeré nabídky uloženy, a to z důvodu, že nabízené sumy nejsou vidět. Obálky projíždí vybraná skupina osob, s danou pravomocí. Při soupisu konečné zprávy, insolvenční správkyňe uvedla také procentuální vyjádření uspokojení pohledávek. Výsledné procento uspokojení tvořilo 14,21%. Větší část uspokojit se nepodařilo, i za okolností, že správkyňe při prodeji majetku dlužníka vynaložila veškeré úsilí o rychlý ale zároveň výhodný prodej.

---

²⁴ KOZÁK, J., P. BUDÍN., A. DADAM a L. PACHL. *Insolvenční zákon a předpis související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář.* 2.vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2013, 1272 s. ISBN 978-80-7357-243-3.

S ukončením prodeje jsou mimo jiné také spojeny výdaje, ať už se jedná o vyúčtování roční účetní závěrky, cestovné, poštovné, archivaci, zrušení bankovního účtu, ale výdaje mimo jiné byly spojené také se samotnými schůzkami věřitelů. Problém nastal při výpočtu odměny náležící insolvenční správce. Kdy samotná správce za pomoci ostatních insolvenčních správců a ekonomických poradců stanovila podle již zmiňované vyhlášky svou odměnu ve výši 15%, ale soud ji sám vypočet odměnu ve výši 13%. Uvedla, že podle vyhlášky ve znění ustanovení §1 odst. 3 vyhlášky č.313/2007 Sb., se výpočet odměny stanoví podle výtěžku zpeněžení, v jejím případě do 10 mil., a to činí právě navrhovaných 15%. Byla ale taktní a závěrečné rozhodnutí vyplacené odměny přenechala soudu.

Pohledávku s největším podílem zastupovala faktoringová společnost JTH s.r.o. Vymáhání za pomoci vymahačské společnosti SWfait, dopadlo následovně. Zrealizoval se její úspěšný prodej za pomoci faktoringové a vymahačské společnosti, což bylo asi v této chvíli nejlepší řešení po třech letech neustálého vymáhání.

Insolvenční soud se sepsanou konečnou zprávou souhlasil a správce přiznal odměnu ve své původní vypočtené výši, a to 13% z výtěžku zpeněžení. V rozvrhovém usnesení byl z celkové sumy pohledávek vypočten koeficient uspokojení. Po vypočtení, následovalo vyplacení jednotlivých částek určených věřitelům.

Insolvenční správce na konci insolvenčního řízení uzavřela účetní knihy včas, došlo také k sestavení účetní závěrky a splnění veškerých dalších povinností spojených s daňovými předpisy. Finanční úřad doporučil podat žádost ohledně vyjmutí z registrace k dani z přidané hodnoty. Doporučení vzniklo na základě, že společnost již nedisponovala s žádným majetkem, a v rozvaze byly zastoupeny pouze pohledávky a závazky. Tržby již také nebyly součástí podniku, a vykazovaly nulové hodnoty. Po splnění povinností, které náleží podle insolvenčního zákona správcům, dochází ke zproštění jejich funkce. Podle ustanovení §313 odst. 2 č.182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, se správce ukončí jeho funkce po splnění úkolů již výše zmiňovaných. Po splnění uvedeného ustanovení, je v pravomoci soudu, aby správce zprostil jeho funkce. Nedílnou součástí je také rozhodnutí o nákladech, které vznikly správce, v rámci zkušební konkursu. V našem případě žádné výdaje nevznikly, proto v roce 2014 došlo k ukončení funkce Ing. Radky Horové, jakožto insolvenční správce.

Po necelých šesti letech nastalo ukončení konkursu společnosti Alfa s.r.o. Půl roku na to, došlo zároveň k ukončení zápisu v obchodním rejstříku a oficiálně byla ukončena působnost samotné společnosti.

4 MOŽNÉ TRESTNĚPRÁVNÍ ASPEKTY ÚPADKU

Kriminalita spojená s podnikatelskou činností je velmi obsáhlá. Může se jednat o sféru výroby, těžby, bankovníctví, daní, cla, prodej cenných papírů ale také špatné obchodní procesy mezi podnikateli navzájem.

Trestné činy v podnikání lze spáchat i bez většího úsilí. Stačí například nepodat včas daňové přiznání. Což se dá považovat za nepochopitelné, ale je nutné nezapomínat, že určité delikty lze spáchat i bez úmyslu.

V dnešní době, kdy i v České republice je veřejně zaznamenán výskyt korupce, nejsou na trhu pouze mravní podnikatelé. Insolvenční řízení může být v určitých případech spojeno s kriminalitou. Jedná se o trestné činy proti majetku. Nemusí se ale jednat pouze o spáchání činu ze strany dlužníka ale také třetích osob - statutárních orgánů. V případě insolvence, už samotné vynakládání s majetkem dlužníka, může zúčastněné osoby motivovat pro spáchání úmyslného trestného činu.²⁵

Pro začátek je důležité si vymezit pár základních pojmů spojených s trestnou činností. Nejdůležitějším pojmem je trestný čin. Jedná se o čin:

- označován jako trestný,
- a vykazuje znaky vymezené v zákoně.

Aby čin byl kvalifikován, jako trestný musí být naplněna skutková podstata. Což je objekt, objektivní stránka, subjekt a subjektivní stránka. V případě neprokázání všech čtyř znaků, nejedná se o trestný čin. Trestný čin dělíme na přečin a zločin. Přečin je nedbalostní trestný čin a je také vymezen horní hranicí odnětí svobody a ta činí pět let. Zločin definujeme jako úmyslný trestný čin a zde hrozí odnětí svobody s horní hranicí nejméně deset let.

Za pachatele označujeme subjekt, který svým jednáním naplňuje body trestného činu vymezené zákonem. Pachatel nemusí být pouze jedna osoba. Čin může vykonat více osob a každá z nich je trestaná zvlášť, i když se jedná o spolupachatelství. Účastníkem je osoba, která čin zorganizovala, navedla jinou osobu, nebo opatřila prostředky potřebné pro vykonání trestného činu.

---

²⁵ KOZÁK, J., P. BUDÍN., A. DADAM a L. PACHL. *Insolvenční zákon a předpis související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář.* 2.vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2013, 1272 s. ISBN 978-80-7357-243-3.

Od 1. ledna 2012 bylo započato více než sto řízení proti právnickým osobám.²⁶ Umožnil to zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. Nalezneme v něm výčet trestných činů podle trestního zákoníku, za které lze odsoudit právě právnické osoby. Rok od roku se zákon novelizuje a postupně se rozšiřuje trestní odpovědnost daných osob. Úpadkové delikty, kterými se budu následně zabývat, nespádají do trestní odpovědnosti právnických osob.

V praktické části jsem rozebrala případ, kdy se společnost Alfa s.r.o. dostala do insolvence. Firma nespáchala v rámci insolvenčního řízení žádný trestný čin, tudíž nebyl důvod, zde zakomponovat trestní zákoník.

Jenomže některá ustanovení trestního zákoníku jsou v sounáležitosti s insolvenčním řízením. Jedná se o úpadkové delikty a nalezneme je v ustanoveních §222-227 trestního zákoníku. Jmenovitě se jedná o poškození a zvýhodnění věřitele, zavinění úpadku, zmaření povinností v rámci insolvenčního řízení, může se také jednat o pletichy v řízení, nebo situaci, kdy pachatel neuvede pravdivé údaje o svém majetku. Podle statistických přehledů kriminality za rok 2014 zveřejněných Policií ČR, tyto trestné činy nejsou jedny z nejvíce frekventovaných. Příkladem může být počet 35 celkem prověřovaných osob podle ustanovení §223 zvýhodňování věřitele. Pouhé dvě osoby byly prověřovány v minulém roce za pletichy v insolvenčním řízení. Na druhou stranu nejvíce osob bylo prověřováno podle ustanovení §222 poškozování věřitele, kdy se jednalo o 217 osob. Uvedené počty osob jsou zaznamenány v rámci celé České republiky. Zaměřila jsem se taktéž na Moravskoslezský kraj. Necelých třicet osob bylo prověřovaných za spáchání trestného činu poškozování věřitele. Co se týče zvýhodňování věřitele, zde byly zaznamenány pouhé dvě osoby a pletichy v řízení vykazovaly nulu prověřovaných osob.²⁷

4.1 POŠKOZENÍ VĚŘITELE

Poškození věřitele je spojeno s majetkem dlužníka. Tedy s hmotnou podstatou, která slouží k uspokojení pohledávek věřitelů. Bez této majetkové podstaty, by nebylo možné splnit požadavky věřitelů, tedy vyplacení peněžních prostředků, které jim za pohledávky náleží.

---

²⁶ ŠVANDELÍKOVÁ, Klára. Právě vyšla nová kniha o trestní odpovědnosti právnických osob. *Právní prostor* [online]. 2014, [cit. 2015-04-23]. Dostupné z: <http://www.pravniprostor.cz/aktuality/aktuality/prave-vysla-nova-kniha-o-trestni-odpovednosti-pravnickych-osob>. ISSN 2336-4114.

²⁷ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2014*. [online]. Policie ČR [cit. 2015-04-05]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2014.aspx>

Zmíněné ustanovení může spáchat pouze dlužník, figurující v rámci poškozeného věřitele. Jsou zde popsány spáchání ve dvou smyslech. V první řadě se jedná o spáchání ze strany samotného dlužníka a to jeho chováním. Na straně druhé, se jedná o jinou osobu, která nemusí přímo spolupracovat s dlužníkem.²⁸

Trestný čin poškození věřitele lze spáchat pouze úmyslně. Pachatel s úmyslem zatají, sníží nebo jiným způsobem zmaří možnost zpeněžit svůj majetek. Některé věci mohou být v předmětu závazku, tudíž je zcela jasné, že dlužník nemá v právu s tímto majetkem jakýmkoli způsobem vynakládat. Předstírat, že došlo k úpadku nebo zániku společnosti, i přesto, že to není pravda, je v rozporu s tímto ustanovením.

V druhém odstavci se zákon zaměřuje na osoby odlišující se od dlužníka. Pokud by měly v úmyslu překazit uspokojení věřitele obdobným způsobem, jak jsem již zmiňovala výše, jednalo by se o spáchání trestného činu.

Trest odnětí svobody by nastal v případě, že ke zničení, zatajení nebo jinému překažení uspokojení by pachatel mimo jiné způsobil i škodu. Sazba je rozdělena podle rozsahu škody, může se jednat o značnou nebo škodu velkého rozsahu. Značná škoda je vymezena výší nejméně 500 000,- a škoda velkého rozsahu, činí nejméně 5 000 000,-.²⁹

V případě zadlužené společnosti Alfa s.r.o. by mohla nastat chvíle, kdy by se samotný dlužník snažil jakýmkoliv způsobem zmařit sepsání svého majetku. Dlužník podle soupisu insolvenční správkyne nedisponoval s žádnými nemovitostmi. Pokud bychom měli aplikovat příklad na dané ustanovení, dlužník by v našem případě mohl zatajit skutečnost jejich vlastnictví.

4.2 ZVÝHODNĚNÍ VĚŘITELE

Osoba, která se dopustí zvýhodnění věřitele, je ta, která zhatí, stačí i částečně, uspokojení pohledávky věřitele a to tak, že před ním zvýhodní jiného. Může se pouze jednat o pachatele v podobě zadlužené osoby.³⁰ Dlužník, je tedy v pozici, že nedokáže dostát svých závazků ale i přesto udělá čin, kterým zvýhodní jednu osobu nad druhou. V praxi se za trestný čin podle ustanovení §223 odst. 1), trestního zákoníku považuje situace, kdy dlužník zaplatí na základě

---

²⁸ KOZÁK, J., P. BUDÍN., A. DADAM a L. PACHL. *Insolvenční zákon a předpis související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář.* 2.vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2013, 1272 s. ISBN 978-80-7357-243-3.

²⁹ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník II.*, 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, 2150s. ISBN 978-80-7400-428-5.

³⁰ KOZÁK, J., P. BUDÍN., A. DADAM a L. PACHL. *Insolvenční zákon a předpis související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář.* 2.vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2013, 1272 s. ISBN 978-80-7357-243-3.

smlouvy zálohu na očekávanou dodávku zboží. Je to považováno za zvýhodnění a to z důvodu, že osoba již předtím disponovala s dluhy u nejmenovaných bankovních institucí. Tím pádem došlo k trestnému činu, kdy dlužník zvýhodnil dodavatele nad bankou.³¹

I zde platí přísnější tresty v případě způsobení značné škody nebo škody velkého rozsahu, v rámci trestného činu.

V rámci přihlášených věřitelů v insolvenčním řízení, kteří měli pohledávky vůči zadlužené společnosti Alfa s.r.o. nebyly zaznamenány žádné náznaky zvýhodňování, ať už v jejich pořadí či výši vyplacení. V daném případě existovala pouze jedna velká pohledávka, která byla v hodnotě desítek milionů, a to u již zmiňované faktoringové společnosti. Následována v pořadí dalšími pohledávkami s menším zastoupením. Dalo by se tedy říci, že zde aplikace trestného činu zvýhodňování věřitele není věcná.

4.3 ZPŮSOBENÍ ÚPADKU

Způsobit úpadek podle ustanovení §224, může osoba, která převádí či jinak manipuluje se svým majetkem za ceny, které nejsou pro něj výhodné a to až do takové míry, která neodpovídá jeho finanční situaci. Daný trestný čin lze spáchat úmyslně, nebo z hrubé nedbalosti.

Dlužník musí vést svou majetkovou podstatu způsobem, jenž mu ukládá zákon, nebo povinnosti smluvně přijaté. Zde se musí i zahrnout fakt, že trestní odpovědnost nenastává pouze v případě porušení povinností ze zákona, ale také porušením smluvně stanovených, např. jednání, která jsou v rozporu s péčí řádného hospodáře.

Nedílnou součástí uvedeného ustanovení trestního zákoníku je i odstavec, věnující se poskytnutí úvěru jiným osobám. Poskytovat půjčky mohou pouze orgány, které mají k této činnosti oprávnění. Jednatelé právnických osob mohou poskytnout půjčku nebo úvěr jiným subjektům, ale musí brát velký zřetel na náležitosti s tím spojené, ať už délku splatnosti, výši úroků nebo zajištění poskytnuté půjčky či úvěru. Tyhle faktory hlavně musí být přiměřené k majetkové situaci poskytující firmy.³²

Riziko je faktor, který doprovází každodenní podnikatelský život. Je individuální jak každý subjekt s mírou rizika vynakládá. Za trestné by bylo považováno, kdyby podnikatelský

---

³¹ BRNO INTERNATIONAL BUSINESS SCHOOL. *Trestněprávní a ekonomické dopady konkurzu a vyrovnání*. Vyd. 1. Brno: Zdeněk Novotný, 2003, 106 s. ISBN 80-865-7597-7.

³² ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník II.*, 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, 2150s. ISBN 978-80-7400-428-5.

subjekt učinil obchod, který nespadá do jeho předmětu podnikatelské činnosti nebo by nebyl přiměřený jeho majetku.³³

4.4 PORUŠENÍ POVINNOSTI V INSOLVENČNÍM ŘÍZENÍ

Při porušení se velmi vyzdvihují slova, **maří** a **hrubě ztěžuje** výkon. Důležitá je zde osoba, která musí být zúčastněná pro to, aby mohl být daný čin spáchán, jedná se o insolvenčního správce. Pachatel je vinen v momentě, kdy zhatí jakýmkoli způsobem práci zainteresovaného správce v řízení. Pozornost by hlavně měla být zaměřena na dlužníka, od kterého jako jednoho z mála zúčastněných, by se dala očekávat jakási manipulace. Pokud v případě figuruje dlužník jako právnická osoba, dalo by se toto chování očekávat mimo jiné i od prokuristy, či jiné osoby, která je odpovědná jednat. Všechny tyto subjekty by, ale byly potrestány stejně.

Za porušení povinnosti v řízení můžeme považovat pouze také výhrůžku. Pachatel totiž nemusí dokonat svou manipulaci s insolvenčním správcem, proto aby došlo k naplnění podstaty činu. Stačí, aby své jednání pouze započal. Z toho očividně vyplývá, že se jedná o trestný čin, který se spáchá pouze úmyslně.

Nedílnou součástí činu je ohrožení insolvenčního řízení. Nesmí dojít k tomu, aby cíl insolvenčního řízení byl jakýmkoli způsobem zmařen. Můžeme tedy chápat, že nesmí dojít k situaci, která by zhatila správný soupis majetkové podstaty, nebo poté její následné zpeněžení.³⁴

V praxi si myslím, že za porušení povinností, by se mohlo brát jakékoliv jednání pachatele, které zhatí průběh řízení. Orgány zainteresované v trestním řízení, by musely poté zkoumat, zda se jednalo o chování, které zmařilo či hrubě ztížilo výkon insolvenčního správce.

Jednatel společnosti Alfa s.r.o. by mohl bez výčitek zmanipulovat práci zainteresované insolvenční správkyně Ing. Radky Horové. Vedlo by to samozřejmě pouze k jeho prospěchu, ať už při soupisu majetku, či následném prodeji nebo uspokojování věřitelů. Pokud by dlužník

---

³³ BERGER, Pavel. Způsobení úpadku a trestněprávní odpovědnost. *Konkursní noviny [online]*. 2014. [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/zpusobení-upadku-trestnepravni-odpovednost>. ISSN1213-4023.

³⁴ KOZÁK, J., P. BUDÍN., A. DADAM a L. PACHL. *Insolvenční zákon a předpis související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář*. 2.vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2013, 1272 s. ISBN 978-80-7357-243-3.

takového jednání započal, nemělo by to pro něj rozhodně lepší následky, než které skutečně při ukončení konkursu v našem případě nastaly.

4. 5 PLETICHY V INSOLVENČNÍM ŘÍZENÍ

Pletichami v insolvenčním řízení rozumíme dání slibu, či přijmutí slibu v podobě majetku v souvislosti s hlasováním věřitelů. Je zákoně nepřipustné, aby kdokoliv přísliboval nebo přijímal dary, ale věcně to nazýváme úplatky. Tento prospěch může představovat celá škála majetku, ať už se jedná o hmotný či nehmotný. Chování tohoto typu schyluje osoby k podvádění či k nekalé činnosti, která není v podnikání přípustná. V případě nabývání tohoto prospěchu, hrozí pachateli odnětí svobody nebo zákaz provozování podnikatelské činnosti.³⁵

Hlavními účastníky činu jsou věřitelé, kteří by právě na schůzi věřitelů přislíbili či přijali nabízený úplatek. Věřitel je osoba, která má vůči dlužníkovi pohledávku a zároveň právo na její plnění. Je nezbytné, aby pachatel neboli věřitel skutečně hlasoval, při probíhajícím hlasování. Ze strany druhé jednání případného pachatele musí směřovat vůči věřiteli, pro naplnění trestní odpovědnosti. Je zřejmé, že zde hovoříme o úmyslném trestném činu.

Vyzdvihuje se zde také rozpor se zásadami insolvenčního řízení. Veškeré zásady jsou obsaženy v ustanovení §5, zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon). Především se jedná o rovnost, spravedlivost zacházení nebo zákazu zvýhodňování.³⁶

Přísnější tresty v podobě vyšší sazby odnětí svobody jsou pro osoby, které způsobí značnou škodu nebo škodu velkého rozsahu. Pokud pachatelem je úřední osoba, jde zde trest odnětí svobody až na dvě léta. Samotná příprava činu, podle §20 odst. 1, trestního zákoníku nebude trestná.

Judikatura nám udává jasný příklad, kdy se případ kvalifikoval jako pletich v konkursním řízení. Správce konkursní podstaty, vyžadoval zaplacení finanční částky, od věřitele, za jeho

---

³⁵ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník II.*, 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, 2150s. ISBN 978-80-7400-428-5.

³⁶ KOZÁK, J., P. BUDÍN., A. DADAM a L. PACHL. *Insolvenční zákon a předpis související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář.* 2.vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2013, s. 1272. ISBN 978-80-7357-243-3.

dodatečné uznání jeho přihlášené pohledávky. Danou sumu ale správce dříve popřel, proto bylo možno posoudit toto jednání jako trestný čin pletich v insolvenčním řízení.³⁷

Pokud bych měla dané ustanovení použít na rozebraný případ v kapitole 3 – Úpadek společnosti Alfa s.r.o., dal by se zmínit incidenční spor. Faktoringová společnost, která měla poměrně vysokou pohledávku vůči dlužníkovi, podala v průběhu řízení na insolvenční správkyni žalobu. Žaloba byla ve věci popření výše jejich přihlášené pohledávky. Požadovala po nich větší průkaznost její pravosti. O tři dny později společnost žalobu stáhla, mohli bychom tedy říci, že na základě přijetí daru či slibu od jiného subjektu odstoupila od podané žaloby.

4.6 PORUŠENÍ POVINNOSTI UČINIT PRAVDIVÉ PROHLÁŠENÍ O MAJETKU

Uvedeného trestného činu se mohla dopustit i zadlužená společnost Alfa s.r.o. Osoba, která by se dala označit za pachatele, je pouze ta, která má oprávnění vynakládat s majetkem dlužníka. V případě právnické osoby, by se jednalo o subjekt, jemuž byla svěřena daná pravomoc. Ať už prokurista, člen statutárního orgánu nebo likvidátor.

Naplnění skutkové podstaty činu může být například jednání, které neustále oddaluje prohlášení o majetkové situaci. V konečném výsledku, je zde podstatné, zda nakonec přizná svůj majetek či nikoliv. Pokud ano, nejedná se o trestný čin, jen by musel adekvátně obhájit svůj důvod s otálením.

Subjekt, který v prohlášení uvede kreslené údaje, tudíž nepravdivé, bude bez výjimek potrestán. Nepravdivý údaj, je takový, který zastře či jinak zkreslí skutečný majetek dlužníka. Příkladem může být situace, kdy pachatel záměrně opomine, některý z hmotných majetků, aby razantně snížil celkovou majetkovou podstatu. Je tedy zcela jasné, že se jedná o trestný čin spáchaný úmyslně. Pokud je trestný čin připravován, tak příprava opět podle §20 odst. 2 trestního zákoníku není trestána.³⁸

---

³⁷ KOZÁK, J., P. BUDÍN., A. DADAM a L. PACHL. *Insolvenční zákon a předpis související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář: Judikatura NS 8 Tdo 708/2009*. 2.vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2013, s. 1146. ISBN 978-80-7357-243-3.

³⁸ KOZÁK, J., P. BUDÍN., A. DADAM a L. PACHL. *Insolvenční zákon a předpis související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář*. 2.vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2013, 1272 s. ISBN 978-80-7357-243-3.

5 MOŽNOSTI ZABRÁNĚNÍ ÚPADKU SPOLEČNOSTI ALFA S.R.O.

Úpadek je upravován zákonem č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon). Obecně bývá zabránění dekadence složitější než samotné způsobení jejich příčin. Na druhou stranu existuje několik možností jak úpadku předcházet. Dnes některé z nich nalezneme mimo jiné v novém občanském zákoníku.

Není pravidlo, že za úpadek je vinen pouze jeden. Chyba se může objevit na obou stranách obchodu. Obvykle se ale v praxi často setkáváme, s tím, že strany, které jsou zainteresovány v úpadku, se snaží svést vinu na sebe navzájem.

5.1 OBČANSKÝ ZÁKONÍK JAKO NÁSTROJ

Podnikatelé, kteří se pouštějí do obchodování s jinými subjekty na trhu, by se měli pilně a věcně zabývat veškerými náležitostmi, které budou spojeny s jejich obchodem. Prvně by měli promyslet, zda se daný obchod vyplatí či nikoli. Následně zkoumat solventnost protějšku, a pro případ si dané prodeje či nákupy v rámci obchodního styku pojistit. V zákoně č. 89/2012, nového občanského zákoníku nalezneme ustanovení, která mohou subjektům pomoci, ať už při sepisování smluv nebo zajištění dluhů. Příkladem pro bezpečnější obchodování mohou být pokuty či penále, která zároveň mohou sloužit jako motivační nástroj. Pohrožení formou právě zmiňovaných pokut, může mít v důsledku rychlejší a správné peněžní plnění subjektu.

5.1.1 Kupní smlouva

Nejdůležitějším nástrojem obchodu je smlouva, přesněji kupní smlouva. Její náležitosti nalezneme vymezeny v občanském zákoníku. Parametry smluv začínají od ustanovení §1724. Ve většině případů, kdy neznáme osobně, či blíže, podnikatele se kterým jednáme, je nezbytné si obchodování jakýmkoliv způsobem opatřit. Součástí smlouvy mohou být již zmiňované sankce a pokuty, které mohou sloužit jako výhružný signál v případě pochybení stran. V případě smluvních pokut se nemusí vždy jednat o peněžní plnění, ale může být i v hmotné podobě.

5.1.2 Ručení

Ručení je také jednou z možností jak může kupující zajistit případný dluh. Ručitelem je osoba, která prohlásí písemnou formou, že věřiteli poskytne plnění za situace, kdy dlužník svůj dluh nesplní. Poskytovatel ručení má také možnost odstoupit od plnění, z důvodu překážky, která znemožňuje uspokojení i samotnému dlužníkovi.

5.1.3 Finanční záruka

Zákon vymezuje spolu s ručením i finanční záruku. Finanční zárukou se zavazuje výstavce pomocí záruční listiny, že bude plnit věřiteli, pokud tak neučiní dlužník. Záruční listina musí být sepsána písemně. Pokud výstavcem je spořitelní či úvěrní družstvo, nebo zahraniční či tuzemská banka, hovoří se o tzv. bankovní záruce.

5.1.4 Zajišťovací převod práva

Zajištění dluhu lze realizovat i prostřednictvím zajišťovacího převodu práva. Názorným příkladem může být situace, kdy si podnikatel A půjčí určitou sumu od podnikatele B. Podnikatel A zajistí půjčku tím, že převede vlastnické právo ke svému motocyklu na podnikatele B. Ke zpětnému převodu práva motocyklu na původního majitele dojde, pokud bude splacen dluh.

5.1.5 Dohoda o srážkách ze mzdy

Uspokojení pohledávky lze zajistit také dohodou o odečtení peněžní částky ze mzdy, nebo jiného příjmu. Dohoda o srážkách z mezd byla do začátku minulého roku vymezena v zákoníku práce. Ujednání, jejichž vznik datujeme po 1. 1. 2014, se řídí novým občanským zákoníkem, dále jen NOZ.³⁹

5.2 POJIŠŤOVACÍ SPOLEČNOSTI

Obchod mezi subjekty lze pojistit i s pomocí pojišťovacích společností. Žádost o pojištění se zpravidla podává při obchodování se zbožím milionových hodnot, nebo v rámci zahraničního obchodu. Při obchodování se zahraničními subjekty se především jedná o pojištění přepravy zboží, nebo případného nesplnění finančního plnění. I zde je nutné brát velký zřetel při sepsání pojistné smlouvy. Slovní obraty používané ve smlouvách mohou být vyloženy několika způsoby, což může být pro následné plnění velkým problémem.

5.3 BANKOVNÍ SLUŽBY

Bankovní instituty nabízejí podnikatelům nemalou škálu služeb, které by mohly zajistit naplnění účelu obchodu. Především se jedná o bankovní záruku, kdy se banka zaváže za splnění dlužníka. Není to sice nejjednodušší způsob zajištění, ale je jedním z možných. Dražší službu ale přeci jenom účinnou můžou zaručit pomocí dokumentárního platebního nástroje, a to dokumentárním akreditivem nebo dokumentárním inkasem. Zjednodušeně řečeno,

---

³⁹ KUČEROVÁ, Dagmar. Jak na dohody o srážkách ze mzdy v roce 2014. *Podnikatel.cz: průvodce vaším podnikáním* [online]. 2014 [cit. 2015-04-08]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/dohody-o-srazkach-ze-mzdy-v-roce-2014/>. ISSN 1802-8012.

prostředníkem je banka, která nevydává potřebné doklady o zboží kupujícímu, dokud nezačne finančně plnit. Tato obdoba obchodu je sice finančně náročná, ale dokáže zabezpečit jistotou, aby obchodování mezi podnikateli dospělo do závěru, který se od něj očekává.

5.4 OPATŘENÍ ZAHRANIČNÍHO OBCHODU ZE STRANY SPOLEČNOSTI ALFA S.R.O.

V praktické části mé práce se zabírám úpadkem společnosti Alfa s.r.o. Příčina jejich dekadence byla mimo jiné druhotná platební neschopnost. Z důvodu nezaplacení jejich dodaného zboží, nebyla společnost schopna splácet své veškeré výdaje, které měla spojené se samotným chodem podniku.

Společnost sídlící ve Velké Británii navrhla jednateři společnosti Alfa s.r.o. nabídku na nákup nosné příhradové konstrukce v hodnotě třiceti milionů korun českých. Obchod v obdobné velikosti firma nezaznamenala po celou dobu své existence. Málo, který podnikatel v dnešní době by podobný návrh odmítnul. Bylo nezbytné sehnat prostředníka, který zafinancuje veškeré náklady s výrobou spojené. Oslovená faktoringová společnost JHT s.r.o. s poskytnutím faktoringového úvěru souhlasila. Úvěry podobných velikostí jsou jedním z nejrizikovějších faktorů dnešní doby. Z logického úsudku lze říci, že již na začátku realizace daného prodeje muselo být jednateři jasné, že pokud neposkytne anglická strana plnění, může to zapříčinit konec existence společnosti.

Ovšem je nutno podotknout, že společnost Alfa s.r.o. měla tendenci mít obchod jakýmkoliv způsobem pojištěný. V našem případě jednateř společnosti oslovil tuzemskou pojišťovací společnost a požadoval pojistnou smlouvu pro případ, kdy by anglická společnost Make Power Access Ltd. neměla tendenci za dodané zboží zaplatit. Jednou z chyb byla malá snaha při sepisování smlouvy ze strany společnosti Alfa s.r.o. V pojistné smlouvě byl obsažen výrok, neboli slovní obrat, proti kterému společnost ve finále nic nezmohla. Cituji část pojistné smlouvy: „plnění poskytneme pouze v případě, pochybí-li druhá strana“. Tato věta je velmi neurčitá, rozhodně není zcela jasná a dá se z ní rozhodně vytěžit více pro výhodu pojišťovny. Bylo tedy očividné, že se pojišťovací společnost bude odkazovat na své vyjádření, které měla černé na bílém.

Když nastala situace, kdy Make Power Access Ltd. nebyla solventní a neposkytla plnění, které náleželo faktoringové společnosti, urychleně jednateř oslovil pojišťovací společnost. Pokud by pojišťovna byla taktní, neměla by náchylnost se odkazovat na podepsanou pojistnou smlouvu a rovnou by poskytla společnosti plnění. Zde bylo více než očividné, že chyba byla

na straně druhé, tedy na straně zahraniční společnosti Make Power Access Ltd. Bohužel společnost ze zahraničí odeslala email s nařčením, že dodané zboží bylo vadné. Snažila se logicky svést chybu na stranu českého výrobce. Pojišťovna tedy měla nástroj, který mohla proti české společnosti Alfa s.r.o. použít a také to udělala. Chybu přisoudila pojištěnému a nechtěla mu tudíž poskytnout plnění, které mu podle mého názoru náleželo.

5.5 MOŽNÉ ZABRÁNĚNÍ ÚPADKU

Pokud bych byla jednatelem za společnost Alfa s.r.o. snažila bych se být důkladnější v zajištění daného obchodu do zahraničí.

Prvním z mých kroků při jednání s danou společností, by bylo zjišťování její spolehlivosti a solventnosti. Dnešní doba, která je plná nových technologií nám umožňuje nalezení podrobných informací o subjektech nebo objektech, které nás zajímají. Zaměřila bych se především na platební schopnost, což je ten nejdůležitější faktor, který nás zajímá. Bohužel i přes jakoukoliv rešerši, se společnost Make Power Access Ltd. jevila jako velmi dobrý a výhodný obchodní partner. Nebyla totiž k nalezení žádná negativní hodnocení na účet anglické společnosti.

V případě milionové zakázky bych neváhala s požádáním splátek v průběhu obchodu. Nemohla by tudíž nastat situace, kdy bychom se dostávali do krachu. Průběžné splácení materiálů, práce či inkas spojených s výrobou by zajistili jistotu a finanční plnění. V případě, že by nedocházelo ze strany kupce k průběžnému plnění, mohla by se výroba zastavit již na samotném počátku. Zabránilo by se tak případným větším ztrátám.

Kupní smlouvu mimo nezbytností obsažených v zákoně, bych pojistila smluvní pokutou. Jedinou nevýhodou je, že v případě, kdy je ve smlouvě uvedena smluvní pokuta, věřiteli nevzniká právo na náhradu škody, která je způsobena v souvislosti s porušením povinností. Stejná nevýhoda nastává i při stanovení úroku z prodlení, zde se taktéž nesmí věřitel požadovat plnění náhrady vzniklé škody. Obě zmíněné varianty jsou však na místě. Při stanovení smluvní pokuty není stanoveno, zda se musí jednat o finanční nebo hmotnou formu. Pokud by protistrana disponovala s větším než malým majetkem, a v případě, že by s tím taktéž souhlasila, mohl by být ujednáán převod vlastnictví majetku, jako smluvní pokuta. Jestliže společnost vysloví nesouhlas, mohla by být ujednána pouze finanční forma smluvní pokuty. Výše by mohla být zákonem trochu upravena, protože je jisté, že si subjekty nemohou stanovovat pokuty v částkách, které je zrovna napadnou a jsou pro ně nejvýhodnější. Rozhodně by se mohlo jednat o jeden z výstražných nástrojů pro anglickou společnost Make

Power Access Ltd., aby poskytla plnění. Do smluv je možné ujednat náležitosti, na kterých se shodneme s protistranou, a zároveň je nevylučuje zákon. Čím více specifikujeme požadavky, tím více si zabezpečíme jistotu účinnosti kupní smlouvy.

Dlužník žádal u nejmenované pojišťovací společnosti o pojištění, já bych upřednostnila dokumentární inkaso. Pouze v případě, pokud by kupující nepožádal o dokumentární akreditiv u bankovního institutu, který je možný jen z jeho strany. Tyto dokumentární platební prostředky jsou výhodou právě u subjektů, které se moc neznají, nebo pokud v rámci obchodu je zakomponována větší finanční částka. V případě, že by poměry firmy povolovaly zprostředkování dokumentárního inkasa, byla by to větší záruka zaplacení pro podnik. V průběhu dokumentárního inkasa jsou zakomponovány přesně dvě banky. Banka vývozce, v našem případě společnosti Alfa s.r.o., a na straně druhé banka kupujícího, tedy anglické společnosti Make Power Access Ltd. Začátek dokumentárního inkasa probíhá na základě prvotního kroku vývozce, který vydá nezbytné doklady spojené s dodávkou zboží. Banka prodávajícího dále předává doklady a zároveň vyzývá žádostí banku kupujícího o opatření inkasa. Inkasní banka, v našem případě, banka kupujícího oznámí svému klientovi, anglické firmě Make Power Access Ltd. žádost o plnění. Pokud firma začne plnit, nic nebrání tomu, aby jí byly vydány veškeré potřebné náležitosti spojené s obchodem. Samotné provedení platby, jde zpět stejnou cestou jako doklady na začátku. Bohužel i zde může nastat problém, a to v případě, kdy kupující by poslané zboží nepřezval. Následkem by byly výdaje navíc. Především by se jednalo o náklady na zajištění skladování zboží v zahraničí a následné hledání nového kupce. I přesto si myslím, že se jedná o jednu z nejvíce zabezpečených forem v rámci zahraničního obchodu. Nevýhodou je, finanční náročnost poplatků zainteresovaným bankám, proto se dokumentární platební nástroje řadí mezi ty dražší možnosti zajištění.⁴⁰

Pojistit si obchodování u pojišťoven je taky jeden z přijatelných kroků. Hlavním měřítkem je, že není finančně a ani dostupně náročný pro žadatele. Problémem může být právě pojistná smlouva, která je dokumentem stvrzení pojištění. V případě společnosti Alfa s.r.o., nastala chyba právě ve výroku obsaženém ve smlouvě. Při soupisu smlouvy, ať už pojišťovací, kupní nebo záruční, je nutné, aby zúčastněné osoby dbaly na správnost veškerých náležitostí obsažených ve smlouvě. Pokud bych byla jednatelem a zařizovala pojištění, dbala bych na správnou formulaci. Ve smlouvě může být obsaženo vše, co si klient přeje, tedy pokud s tím

---

⁴⁰ SVATOŠ, M. a kolektiv. *Zahraniční obchod: teorie a praxe*. Praha: Grada publishing a.s., 2009, 368 s. Finanční trhy a instituce. ISBN 978-80-274-2708-0.

souhlasí i pojišťovací společnost. Lze říci, že čím více, tím lépe. Přesně specifikované případy, kdy by mělo dojít k finančnímu plnění pojišťovnou, by měly být uvedeny v kontraktu. Byla by větší pravděpodobnost, že by se pojišťovací společnost nemohla na nic odvolávat.

Finanční výkazy firmy Alfa s.r.o. nevykazovaly finance navíc, které by mohly být využity pro daný obchod. Nabízela by se další možnost - požádání zajištění ze strany kupujícího. V dnešní době není troufalé požadovat, aby druhá strana zajistila své případné dluhy. Rozhodně stojí za zmínku i tyhle varianty.

Žádost by mohla být směřována na zajištění pomocí bankovních institucí. Banky pro kupující nabízející zaručení ve formě záruky, nebo prostřednictvím dokumentárního akreditivu.

Akreditiv může být zahájen na popud kupujícího, tedy společnosti Make Power Access Ltd. Banka je prostředníkem, který stvrdí, že kupující vyplatí požadovanou částku prodávajícímu, jestliže splní podmínky, které jsou nedílnou součástí akreditivu. Podmínky akreditivu obsahují především lhůty splatnosti a samotné předání dokumentů. Banka vystaví akreditiv pouze, zda zjistí, že kupující je solventní. O otevření dokumentárního akreditivu bude obeznámena taktéž banka prodávajícího. Jedná se o potvrzení, že protistrana je schopna finančního plnění. Proávající sjednotí náležitě doklady spolu se zbožím a nachystá je k předání svému bankovnímu institutu. Po zkontrolování pravosti dokladů, je přepošle bance kupujícího. Banka druhé strany opět překontroluje pravost veškerých písemností. Pokud je vše v pořádku, předává listiny svému klientovi a následně si stáhne finanční prostředky z jeho účtu. Zde prodávající právě čeká na moment, kdy banka disponující s vyplacenými penězi, je následně přepošle na účet jeho banky.⁴¹

Bankovní záruku nemůžeme zařadit mezi způsoby placení, ale dá se říci, že se jedná o jednu z možností zabezpečení finančního plnění. O záruku smí v našem případě vyslovit žádost kupující, tedy anglická společnost. Bankovní záruka představuje písemné stvrzení, že prodávajícímu zaplatí, v případě, když tak neučiní zadlužený, tedy kupující. Záruka se uzavírá pouze na jednu osobu, nelze ji v průběhu převést. Banka se zaručí pouze u subjektů, které si

---

⁴¹ ANDRLE, Pavel. *Dokumentární akreditiv v praxi*. 6., zcela přeprac a rozš. vyd. Praha: Grada publishing a.s., 2013, 207 s Finanční trhy a instituce. ISBN 978-80-247-4830-6.

může zajistit různými prostředky, dejme tomu například blokováním dlužníkovy účtu. Vystaví se nařízení ohledně obchodu, v rámci, kterého se stanoví částka, ale také její splatnost.

Zaručit v rámci obchodu se nemusí pouze banka, ale jak již bylo zmíněno výše, může dojít i k zajištění dluhu třetí osobou. Pokud by zde vystupoval ručitel, byla by naděje, že dostaneme náležitou dlužnou částku. Podle mého názoru danou formu zajištění dluhu podle nového občanského zákoníku, nepovažuji za nejefektivnější.

Veškeré výše zmíněné možnosti zabránění úpadku jsou podle mého názoru východiskem pro zamezení, již uskutečněného úpadku společnosti Alfa s.r.o. Nezbytností by bylo, vybrat si jedno z východisek. V procesu, který se odehrál, se společnost zaměřila pouze na pojistnou smlouvu u pojišťovací společnosti, kde bylo namístě věnovat větší péči jejímu soupisu.

Podle mého uvážení a prostudování se zadlužená společnost měla více orientovat na dokumentární platební prostředky, které nabízejí peněžní ústavy. Bylo by zde zabezpečeno vyplacení dlužné částky, a prodávající by pouze vyčkával na pokyny banky. Firma samozřejmě nevykazovala finančními prostředky, které by se daly využít na financování dokumentárního inkasa, tudíž další nabízenou možností by mohlo být, požádaní druhé strany, aby své plnění pojistila. Ať už ve formě bankovní záruky, zajištění případného dluhu třetí osobou nebo by zvolila dokumentární akreditiv. Vyslovení nesouhlasu se zajištěním, by pro nás mohlo být varovným signálem. Upozornilo by to na fakt, že finanční situace potencionálního obchodního partnera není zrovna valná. Zda by následně protistrana doložila důkladné vysvětlení, proč si nemůže dovolit jakoukoliv formu zajištění, mohli bychom stále pokračovat v obchodování s ní. Nabízelo by se důkladné sepsání smluv, přesněji kupní smlouvy a popřípadě smlouvy pojišťovací. Dbát na správnou formulaci obsažených náležitostí a zároveň vynaložit snahu na podrobný popis všech situací, kdy musí pojišťovna poškozenému vyplatit plnění, by byla samozřejmostí. Ve výše sepsaných formách zajištění, které by byly správně použity, by se snad společnost Alfa s.r.o. neocítila v úpadku a nemusela svou existenci na trhu ukončit.

6 ZÁVĚR

Cílem mé práce bylo poukázat na to, jaké jsou v dnešní době způsoby předcházení úpadku. Podniky by především měli být zaměřeny na likviditu, aby předcházeli situacím, které neodvratně vedou ke krachu společností.

Vzhledem k objemnosti tématu, nebylo možné popsat veškeré pojmy s insolvenčním řízením spojené dopodrobna. Vybrala jsem pouze ty, které byly pro mou práci nejpodstatnější. Veškerá koncepce je především upravována zákonem č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon). Kromě každoroční novelizace zákonů, došlo v roce 2014 v insolvenčním zákoně k pár změnám. Nejzásadnější je rozhodně v jedné formě řešení úpadku a to – oddlužení. Dřívější ustanovení o oddlužení vymezovala charakter dlužníka, tudíž se mohlo se jednat pouze o nepodnikatelský subjekt. Dnes se naopak posuzuje charakter jeho dluhů. Oddlužení může být výhodou například pro fyzickou osobu, která je podnikatelem, ale jeho dluhy nemají spojitost s jeho podnikatelskou činností. Zda změna přinese pozitiva nebo negativa do insolvenčního řízení, ukáže až čas.

Vývoj insolvenčních návrhů byl zlomový v minulém roce 2014, kdy poprvé od vzniku insolvenčního zákona, došlo k razantnímu poklesu celkového počtu insolvenčních návrhů. Je patrné, že větší zastoupení v podaných insolvenčních návrzích mají spotřebitelé, včetně nepodnikajících živnostníků. Jejich počet tvoří něco přes třicet tisíc z celkového počtu třiceti pěti tisíc insolvenčních návrhů za rok 2014.⁴² Firmy zde mají své poměrné zastoupení. Nesmí se ale zapomínat na veškeré ostatní důsledky s insolvencí spojené.

Především se jedná o dopady na zaměstnance, dodavatele firem, ostatní věřitele, kraje a v neposlední řadě stát. Pokud totiž firmy ukončí své působení na trhu, dojde k propuštění zaměstnanců, nezaplacení pohledávek v plném rozsahu, zastavení podnikatelské činnosti a tudíž dochází k ukončení povinných odvodů daní do rozpočtu státu. Lze tedy zhodnotit, že rostoucí nezaměstnanost, zadlužování společností, nebo ztráty finančních odvodů do státního rozpočtu, jsou zapříčiněny mimo jiné právě insolvencí.

Největší prostor byl věnován skutečnému případu insolvence. V rámci obchodních činností se nelze jednoznačně vyhnout riziku, proto by subjekty měly podle toho náležitě jednat. V dnešní době je nutností si případné obchody s partnery vhodnými způsoby zajistit.

---

⁴² CREDITREFORM s.r.o. *Tisková informace: Vývoj insolvence v České republice v roce 2014 [online]*. Creditreform s.r.o. [cit. 2015-04-15]. Dostupné z: http://www.creditreform.cz/fileadmin/user_upload/CR-International/local_documents/cz/Presseartikel/Insolvence_2014.pdf

Dekadence české společnosti Alfa s.r.o. byla především způsobena nepromyšlenou obchodní strategií. Ocitla se v druhotné platební neschopnosti a to především z důvodu, že si řádně nepojistila finančně výhodný obchod se zahraniční firmou.

V jedné kapitole jsem se právě zaměřila na možnosti, které by mohly zabránit případnému úpadku firmy. Nejúčinnější v rámci zahraničního obchodu jsou jednoznačně dokumentární platební nástroje. Patří mezi finančně náročnější zajištění, proto nejsou nejvyhledávanější. Náležitě sepsaná kupní smlouva nebo případně pojištění obchodu u pojišťoven nepatří mezi finančně nedostupné možnosti, proto by se podnikatelé mohli právě zaměřit alespoň na ně.

Úpadek společnosti Alfa s.r.o. byl řešen formou konkursu. Řekla bych, že konkurs je rozhodně nejfrekventovanější forma řešení úpadku firem. Počty konkursů jsou neustále rostoucí. Za poslední tři roky vzrostl o necelých šest tisíc prohlášených konkursů.⁴³

Z důvodu poměrně velkého objemu financí figurujících v insolvenčních řízeních, je logické, že docházelo a stále dochází k pokusům o zneužití ustanovení obsažených v zákoně. V rámci insolvence jsou vymezeny trestné činy proti majetku, které s ní souvisí. Především se jedná o poškozování věřitele, které řadíme mezi nejfrekventovanější, ale mimo jiné se také jedná o zvýhodnění věřitele, zatajení majetkové podstaty, nebo manipulaci insolvenčního správce. V rozebraném případě úpadku společnosti Alfa s.r.o. se žádný z účastníků nedopustil žádného trestného činu.

Insolvenční řízení je pro mne velmi zajímavým tématem. Prolíná se zde kombinace právního a ekonomického vzdělání, což je v současné době mým oborem, který studuji a pevně doufám, že brzy úspěšně zakončím.

---

⁴³ CREDITREFORM s.r.o. *Tisková informace: Vývoj insolvencí v České republice v roce 2014 [online]*. Creditreform s.r.o. [cit. 2015-04-15]. Dostupné z: http://www.creditreform.cz/fileadmin/user_upload/CR-International/local_documents/cz/Presseartikel/Insolvence_2014.pdf

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Literární zdroje

1. ANDRLE, Pavel. *Dokumentární akreditiv v praxi*. 6., zcela přeprac a rozš. vyd. Praha: Grada publishing a.s., 2013, 207 s Finanční trhy a instituce. ISBN 978-80-247-4830-6.
2. BRNO INTERNATIONAL BUSINESS SCHOOL. *Trestněprávní a ekonomické dopady konkurzu a vyrovnání*. Vyd. 1. Brno: Zdeněk Novotný, 2003, 106 s. ISBN 80-865-7597-7.
3. BŘEZINOVÁ, Hana. *Ekonomické aspekty insolvenčního zákona: účetnictví jako základní zdroj informací pro insolvenční řízení*. 1.vyd. Praha: Bova Polygon, 2009, 196 s. ISBN 978-80-7273-159-6.
4. CHALUPECKÁ, K., P. LAVICKÝ, J. JURENA a M. LEBEDA. *Insolvenční právo v teorii a praxi*. 1.vyd. Brno: 2012, 214 s. Spisy Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, sv. 434. ISBN 978-802-1060-388.
5. KOZÁK, J., P. BUDÍN., A. DADAM a L. PACHL. *Insolvenční zákon a předpis související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení. Komentář*. 2.vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2013, 1272 s. ISBN 978-80-7357-243-3.
6. LANDA, Martin. *Ekonomika insolvenčního řízení*. Vyd. 1. Ostrava: Key Publishing, 2009. 426 s. ISBN 978-80-7418-031-6.
7. SVATOŠ, M. a kolektiv. *Zahraniční obchod: teorie a praxe*. Praha: Grada publishing a.s., 2009, 368 s. Finanční trhy a instituce. ISBN 978-80-274-2708-0.
8. ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník II.*, 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, 2150s. ISBN 978-80-7400-428-5.

Časopisecké zdroje

1. ŘEHÁČEK, Oldřich a Milan VRBA. Pohledávky neuspokojované v insolvenčním řízení. *Právní rozhledy: časopis pro všechna právní odvětví*. Praha: C. H. Beck, s. r. o, 2013, č. 3, s. 81-82. ISSN 1210-6410.

Internetové zdroje

1. BERÁNKOVÁ, Kateřina. Nezaměstnanost v ČR, vývoj, rok 2015. *Kurzy CZ* [online]. 2015, č. 1. [cit. 2015-04-10]. Dostupné z: <http://www.kurzy.cz/makroekonomika/nezamestnanost/>
2. BERGER, Pavel. Způsobení úpadku a trestněprávní odpovědnost. *Konkursní noviny* [online]. 2014. [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://www.konkursni-noviny.cz/clanek/zpusobení-upadku-trestnepravni-odpovednost>. ISSN1213-4023.

3. CELERÝN, Jakub. K některým změnám v insolvenčním zákoně účinným od 1. 1. 2014. *Epravo.cz [online]*. 2014. [cit. 4. 3. 2015]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/k-nekterym-zmenam-v-insolvencnim-zakone-ucinnym-od-1-ledna-2014-93436.html>. ISSN 1213-189X.
4. CREDITREFORM s.r.o. *Tisková informace: Vývoj insolvencí v České republice v roce 2014[online]*. Creditreform s.r.o. [cit. 31. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.creditreform.cz/fileadmin/user_upload/CR-International/local_documents/cz/Presseartikel/Insolvence_2014.pdf
5. Insolvenční rejstřík. Dostupný z: <https://isir.justice.cz/isir/common/index.do>
6. KUBEŠOVÁ, Jana. ČR zaznamenala největší pokrok v řešení úpadku. *Insolvence. Zachraňujeme životy. Oddlužením [online]*. 2014. [cit. 18. 2. 2015]. Dostupné z: <http://insolvence.cz/pokrok-cr-reseni-upadku-oddluzeni-insolvencni-navrhy/>
7. KUČEROVÁ, Dagmar. Jak na dohody o srážkách ze mzdy v roce 2014. *Podnikatel.cz: průvodce vašim podnikáním [online]*. 2014 [cit. 2015-04-08]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/dohody-o-srazkach-ze-mzdy-v-roce-2014/>. ISSN 1802-8012.
8. POLICIE ČESKÉ EPUBLIKY. *Statistické přehledy kriminality za rok 2014*. [online]. Policie ČR [cit. 2015-04-05]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2014.aspx>
9. ŠVANDELÍKOVÁ, Klára. Právě vyšla nová kniha o trestní odpovědnosti právnických osob. *Právní prostor [online]*. 2014, [cit. 2015-04-23]. Dostupné z: <http://www.pravniprostor.cz/aktuality/aktuality/prave-vysla-nova-kniha-o-trestni-odpovednosti-pravnickych-osob>. ISSN 2336-4114.

Právní předpisy

1. Judikatura. VS Praha čj. 1 VSPH 453/2009–A–31 ze dne 27. 8. 2009 ve věci sp. zn. KSUL 70 INS 2933/2009.
2. Judikatura. VS Praha čj. 1 VSPH 112/2008-P3-7 ze dne 15. 9. 2008 ve věci sp. zn. KSPL 54 INS 711/2008.
3. Judikatura. VS Praha čj. 1 VSPH 515/2009-B-49 ze dne 27. 8. 2009 ve věci sp. zn. KSUL 44 INS 2317/2009.
4. Vyhláška č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů
5. Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (Insolvenční zákon)
6. Zákon č. 89/2012, nového občanského zákoníku

7. Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim

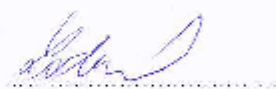

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou (bakalářskou) práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vlastní potřebě, diplomovou (bakalářskou) práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová (bakalářská) práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové (bakalářské) práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové (bakalářské) práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou (bakalářskou) práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejího skutečné výše).

V Ostravě dne 27. 4. 2015

Tereza Ludubová

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Insolvence dle regionů

Příloha 2: Historický vývoj konkursu (2008-2014)